№ 83 פריין 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אַבאָנעמענטס-פּרײַז: אין רוסלאַנד: ״ יאָר, 8 רובל. ״ האַלב יאָר 4 רובל. ״ פיערטעל יאָר 2 רובל. ״ חודש 70 קאָפ. אין אויסלאַנד: ״ חודש 1 רובל 25 קאָפ. אָנצאָרן דאָס אדרעס קאָסט 15 ק. אדרעסן פון דער רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע Лодзь, Петроковская 16. אדרעס פאַר דעפעשן: Лодзь. Тагеблатъ

רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע
פעטריקויער 16. טעלעפאָן 867.
פיליע אין וואַרשוי:
ח. רײַזנער, טוואַרדאַ 23, טעל. 17-63.

אַנאָנסן-פּרײַז: שורה פּעטיט אין מעקסט 1.20 אָרשטע אַ דרײַסיק ווײַל 60 ק. לעצטע זײַט 30 קאָפ., גרשטלאַטיקן פאַרלאַנגט אין האָכצײַטס-אַנצײַגן 1-סע זײַט 1.50—לעצטע זײַט 1 רובל. נים אָנגענומען אַרטיקלען הערן נים אַריקנעשיקט. פאַרן אינהאַלט פון אַנאָנסן אין די רעדאַקציע נים פאַרשנטוואָרטליך.

9 (22) אַפּריל 1914. מיטוואָך כ׳ו ניסן תרע״ד זיבענטער יאָהרגאַנג

סקאַלאַ-טעאַטער
דירעקציאָן יוליוס אַדלער און ה. סיעראַצקי.
ציעגעלשטר. 18, טעלעפאָן 15-04.

היינט האַלב 9 אָבענד ווערט געשפּיעלט

די שרעקליכע סודות

פון בערהמטען רומאַן-שרײַבער ל. שרײַבער. בעאַרבײַט פאַר די סצענע דורך ז. זילבערצווײַג

אויפמערקזאַמקייט! מיר בעטן דרינגענד אויגן־ערע געהרטע טהעאַטער־בעזוכער, זיך צו פערזעהען וואָס פריהער מיט בילעטען, דען נור אויף אַזאַ אַרט קען פערמידען ווערען דער שרעקליכער אַנדראַנג בײַ דער קאַסע.

פון טאָג.

פּאַזנאַנסקי׳ס שפּיטאַל.

פון פּאַזנאַנסקי׳ס שפּיטאַל האָבען די לעצטע טעג אָנגעהויבען צו קומען מערקווירדיגע ידיעות, וואָס זענען נאָר ניט קיין גוטע רעקאָמענדאַציע פאַר אַזאַ ווכטיגע יודישע אַנשטאַלט.

און וואָס אַ טאָג מעהרען זיך די ידיעות, אַזוי, אַז מען דאַרף שוין רופען צו הילף די ברײַטע עפענטליכקייט.

קראַנקע יודען, וואָס זענען דאָרט אָבגעלעגען וואָכען לאַנג, קומען מיט פרעסענזיעס. די משמורים פון „לינת הצדק״, וואָס מען האָט אויף אַנ״אַנשטענדיגען״ אופן משלח געווען, קומען און בעקלאָגען זיך—און אַלע אין אײַן קול טענה׳ן, אַז די אָרדנונג אין שפּיטאַל איז נאָך להלכה ניט אין אָרדנונג.

מען פערנעמט אָן די קראַנקע, מען בעזעהט זיך מיט די חולאים נאָר ניט ווי מען בעדאַרף זיך בעזעהן מיט שלאַפע און שוואַכע מענשען. מען לאָזט איבער דעם שפּיטאַל בײַ דער נאַכט אויף צוויי שומרים, וועלכע קומען זיך ניט וועגען די קראַנקע.

אָפטמאָל ליעגט דער חולה אַ פערשמאַכטער, אַ פער׳חלש׳טער אַ גאַנצע נאַכט, פון 8 אין אָוועגד ביז 9 אין דער פרי׳ה, און ס׳איז ניטאָ ווער ס׳זאָל איהם העלפען, ס׳איז ניטאָ ווער ס׳זאָל איהם דערלאַנגען אַפילו אַ טרינק וואַסער, ניטאָ ווער עס זאָל איהם בײַהילפיג זײַן, בעת ער קאַרטשעט זיך אין וועהטאָגען און שמערצען, דערקוויקען מיט עפּיס, — מיט אײַן וואָרט, ס׳איז ניטאָ די נויטיגע נאַכט-פלעגע.

אַ יוד, שלמה גרינדמאַן, פון מלינאַרסקאַ 6, וועלכער איז אָבגעווען און שפּיטאַל צוויי וואָכען, איז געקומען צו אונז און האָט געזאָגט:

— אין נאָמען פון אַלע וואָס ליעגען אין שפּיטאַל קום איך בעטען, אַז איהר זאָלט אויפמערקזאַם מאַכען אויף די שלעכטע בעהאַנדלונג פון די קראַנקע, בעזונדערס בײַ דער נאַכט, ווען זיי בלײַבען אַלײן, אײַנזאַם, הילפלאָז. פריהער פלעגען זיצען בײַ די קראַנקע די משמורים פון „לינת הצדק״ און אַכטונג געבען אויף זיי בײַ דער נאַכט, דערקוויקען זיי מיט אַ גלעזעל טהיי, מיט אַ ביסעל זאַפט, מיט אַ פּאַמעראַנץ אָדער עפּעס אַנדערש. הײַנט ליעגען זיי פערשמאַכטע, און ס׳איז ניטאָ ווער עס זאָל זיי צוזעהען.

און ער האָט אונז דערצעהלט אַ פאַקט, וואָס האָט געמראָפען מיט אַ יודען, וועלכען מען האָט אָבגעשניטען אַ פוס און וועלכער האָט בײַ דער נאַכט נערעפט האָבען דעם שומר, אָבער ער האָט געזופען און געשריען — און אין קול ואין עונה. דער יוד האָט זיך געהאָלפען ווי ער האָט געקאָנט און האָט נאָכדעם אַרויסגערופען דעם גרימצאָרן פון די אויפזעהער...

עהנליכע פאַקטען זענען שוין אײַנינע מאָל פאָרגעקומען. די אומזיסע משמורים פון „לינת הצדק״ האָט מען בעזײַטיגט, דערוויַיטערט אויף אַנ״אַנשטענדיגען״ אופן. ס׳האָט זיי געשריעבען אַ בריוועלע: „איהר זאָלט זיך מסריח זײַן מעהר נישט קומען אין שפּיטאַל אַרײַן, אַז מען וועט אײַך דערפען וועט מען אײַך רופען. אַ דאַנק פאַר אײַער גוט האַרץ״.

קיין אַנדערע משמורים זענען אָבער ניטאָ, און די קראַנקע מוזען האָבען בײַ דער נאַכט אויפזעהער, וואָס זאָלען זיי שטיצען און פלעגען. די צוויי וועכטער, וואָס זענען פאַרהאַן, זענען אויך נאָר מענשען, וואָס ווערען מיעד און ווילען שלאָפען, און בכלל קענען צוויי פערזאָן נים אַכטונג געבען אויף אַזוי פיעל קראַנקע.

די גרינדער פון שפּיטאַל האָבען געוויס נעמיינט נאָר גוטס צו טהון, צו העלפען די אָרימע און עלענדע קראַנקע, און די הײַנטיגע בעלי-בתים פון שפּיטאַל האָבען זיכער אויך נאָר די בעסטע כונה, אַז די קראַנקע זאָלען זיך אויסהײַלען און געזונד ווערען, אָבער ניט זיי זאָלען דאַרפען לײַדען אומזיסע פיזישע און מאָראַלישע יסורים. דאָס וויל אַ ווראי ניט די איצטיגע שפּיטאַל-פערוואַלטונג.

דערביַיער מוז מען זעהען אין דעם פרט, ד. ה. וואָס אָנבעלאַנגט די בעהאַנדלונג פון די קראַנקע בײַ דער נאַכט, שאַפען אַנ׳אַנדער אָרדנונג, אַ בעסערע אָרדנונג, צום נוצען פון די עלענדע און פערלאָזענע, וואָס זוכען הילף אין שפּיטאַל. דאָס מוז תיכף טהון די פיה-רונג פון שפּיטאַל, וואָס ווײַסט אַ ווראי ניט פון די אײַנצעלנע פעלען, און אפשר וואָלט אויך די גמינע, וועלכע ניט יעהרליך אַ נעוויסע סומע אויפ׳ן שפּיטאַל, געדאַרפט אַרײַנרײַדען אַ וואָרט.

און אויף יעדען פאַל מוז מען צוריק צולאָזען די משמורים פון „לינת הצדק״ אין שפּיטאַל אַרײַן, ווײַל זיי זענען אַ וויכטיגע הילף פאַר די קראַנקע אין פּאַזנאַנסקי׳ס שפּיטאַל; זיי טהוען זײַער זאַך לשם מצוה און טהוען עס מיט׳ן גאַנצען האַרצען.

I. Ug.

ערנסט קראַנק געוואָרען דער קייזער פראַנץ יאָזעף.

ווי׳ען (ספ.) נאָך דעם 23 מ״ץ ד. י. האָט דער קייזער פראַנץ יאָזעף בעת דעם קבלת פנים פון דײַנשען קייזער אין ווי׳ען, בעקומען אַ שטאַרקען קאַטאַר. דער אַלטער מאַנאַרך איז דעמאָלט געפאָהרען הין און צוריק צום פענדינגער וואַקזאַל אין אַנ׳אָפענער קאַרעטע, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס דעמאָלט איז געווען אַ רעגען-וועטער, דערצו נאָך האָט ער געוואַרט אַ נאַנצע האַלבע שעה בײַ דער באַהן ביז דער צוג איז אָנגעקומען. דער קאַטאַר איז אַריבער אין אַ לײַכטע פערקיהלונג. דער לײַב-דאָקטאָר פון קייזער ד״ר קערצל האָט באַלד ערטײַלט דעם מאַנאַרך די נויטיגע הילף און עס איז געווען צו האָפען, אַז די פערקיהלונג וועט „אַלל״ אַוועקגעהן, ווײַל דער קייזער פלעגט יעדען אָנהויב הערבסט און פריהלונג האָבען אַ לײַכטע פערקיהלונג, וועלכע איז אָבער יעדעס מאָל באַלד אַוועק. אָבער דאָס מאָל האָט זיך די האָפנונג נישט בעשטעטיגט. דעם קייזער איז געוואָרען וואָס אַמאָל ערגער אַזוי, אַז ער האָט נעמוזט אָבלעגען זײַן רײַזע צו די מאָכטער, די ערצהערצאָגין מאַריע באַלעריע אין וואַלעזע. בײַם קייזער האָט זיך ענטוויקעלט אַ בראָנכיט. די בעהאַנדלונג פון חולה פיהרען איצט צוזאַמען דער נעראַל-אָבערשטאַב-דאָקטאָר ד״ר קערצל און הויפטראַט פראָפעסאָר אַרטנער. ווי מען שמועסט אין די אונגאַרישע קרײַזען זאָל די קראַנקהײַט פון קייזער ערענסטער זײַן ווי עס ווערט מיטנעטײַלט אין די אָפיציעלע פּאַפּיערען. דער חולה האָט היץ און אויך אַ שטאַרקען קען האָסט. די טעמפּעראַטור דערגרײַכט ביז 38 און אויך מעהר.

ווי׳ען (ספ.) דער געזונד-צושטאַנד פון קייזער זײַנט, אַז עס איז נישטאָ קיין האָפנונג אויף אַ בעסערונג. צוליעב דעם איז הײַנט בײַ טאָג פאַרנעקומען אַ קאָנסוליום פון די דאָקטוירים.

ווי׳ען (ספ.) דער קייזער פראַנץ-יאָזעף האָט אַלס פרומער קאַטאָליק פיעל טעג פון די „פאַסט״ טעג און איבערהויפט אין „קאַרפרײַטאָג״ שטרענג געפאַסט און דאָס האָט זעהר פיעל אָבגעשוואַכט זײַן אָרגאַניזם, און פערשטאַרקט די קראַנקהײַט. זײַן עלסטע טאָכטער, די בײַערישע פּרינצעסין גיזעלאַ איז געקומען קיין ווי׳ען און איז שטענדיג בײַם קראַנקען-בעט פון איהר פאָטער.

פאַריז (ספ.) נעכטען אָרום 10 אַ זײַגער האָט זיך דאָ פערשפּרײַט די סענסאַציאָנעלע ידיעה, אַז דער קייזער פראַנץ-יאָזעף איז געשטאָרבען. אַ לאַנגע צײַט האָט זיך נאָך פאַריז געפונען אין דער גרעסטער אויפרעגונג און נערוועזיט״ם, אין אַלע רעדאַקציעס האָט מען געהאַלטען אין אײַן פרעגען זיך וועגען פרטים. ווען עס איז ענדליך אָנגעקומען פון ווי׳ען די ידיעה, אַז דער קלאַנג איז לײַגען, האָט זיך ערשט דער עולם בערוהיגט, ווײַל אין פאַריז איז טאָן זעהר פעסימיסטיש איבער דעם פאָליטישען קורס, וואָס עס וועט פאָרקומען אין עסטרײַך נאָכ׳ן טויט פון קייזער פראַנץ יאָזעף.

די פראַנצויזישע פרעסע דריקט נאָך אויך די האָפנונג, אַז דער קייזער וועט דאָס מאָל געזונד ווערען, זי ניעט אָבער אַלײַן צו, אַז די האָפנונג איז זעהר אַ שוואַכע. מ״ן האָט מורא, אַז מיט דעם טויט פון קייזער פראַנץ יאָזעף וועט נעהמען אַ סוף די ערא פון פריעדען, די איצטיגע קאָמפּליצירטע לאַגע אין אײַראָפּאַ. קאָן נאָך זײַן טויט נעבען די ערשטע מענליכקייט צו אַ מלחמה, וועלכע ער האָט אַזוי שטאַרק בײַ זיך לעבען פערהיט. דער קייזער פראַנץ יאָזעף איז געווען דער גרעסטער פרײַנד פון וועלט-פריעדען.

צו פערלאַבונג פון אונזער קינען
אברהם רוסאַק
מיט פרײַלין רעגינא לעווי
גראַטולירען אונד הינשען גליק
קוזין אונד קוזינע קעמפּינסקי.

Лодзинскій уѣздный Начальникъ
זוכט אין לאָקאַל, בעשטעהענד פון אײַנינע 20 צימערן אין צענטרום דער שטאָדט, געגוועזען צו פערמאַהרען אין פאַוויאַם. 527

מעלדונג.
Частное мужское 2-х классное училище, Заходняя 42.
די יודישע
2 קלאַסיגע קנאַבען-שולע
זאַכאָדניא שטר. 42
נימט אָן שולער פון 6 יאָהר. 6275 10 3

האָר-פלעגע מיט דזשעגעטש.

אויף וויסענשאַפטליכע גרונדלאַגע איז פיקסאַפאָן ווירקליך די בעסטע מעטאָדע צו קרעפטיגען די קאָפּף-האָוט און די האָר. דער פרײַז פון אַ פלאַקאָן, וועלכער געניגט אויף אײַנינע חדשים קאָסט 1 רובל מיט 50 קאָפּ.

א יודישע מאַסעו-עמיגראַציע קיין ארץ-ישראל.

אַ סאָיזניק אויסגעשלאָסען פון אַדוואָקאַטען-שטאַנד.

קיעוו (ספ. צום ל. ט.) די טעג איז אַרויסגעפאָהרען אַ גרויסע פּאַרטיע יודישע עמיגראַנטען קיין ארץ-ישראל. בכלל פיהלט זיך איצט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג פון קיעוו אַ שטאַרקע שטרעבונג צו עמיגרירען קיין ארץ-ישראל.

אויסגעשלאָסען אַ סאָיזניק פון אַדוואָקאַטען-שטאַנד.

קיעוו (ספ. צום ל. ט.) די סודעבנע פאַלאַטע האָט בעשטעטיגט דעם בעשלוס פון אָקרויזשנאָי-סוד, אויסצושליסען פון אַדוואָקאַטען-שטאַנד דעם אַדוואָקאַט-סאָיזניק קראַווטשענקאָ, דערפאַר, וואָס ער האָט געעפענט קלובען פון אַזאַרט-שפּיעלען אונטערין נאָמען קלוב פון רוסישען סאָיוז.

דער אַרויסריט פון פירשט מעשטשערסקי.

פעטערבורג (ספ.) אין דער לעצטער נומער „גראַזשדאַנין״ איז פירשט מעשטשערסקי אַרויסגעטרעטען מיט אַ שאַרפען אַרטיקעל אָנוויזענדיג, אַז מ׳דאַרף בעשיצען די יודען פון די אָנפאַלען פון די רעכטע. אין אַ צווייטען אַרטיקעל דריקט פירשט מעשטשערסקי אויס זיין בעדויערען וואָס דער קוראַטאָר פון פעטערבורגער לעהר-ראַיאָן פרו-טשענקאָ איז אַראָב אין דעמיסיע, אָנ-חייזענדיג דערבײַ אויף דער פאָליטיק פון בילדונגס-מיניסטער קאַסאָ.

דער אינטערנאַציאָנאַלער שאַכמאַטיסטען-טורניר.

פעטערבורג (פ.) דעם 7 אַפּריל איז פאָרגעקומען די פײַערליכע ערעפענונג פון אינטערנאַציאָנאַלען שאַכ-מאַטיסטען-טורניר, וועלכער איז אָר-גאַניזירט געוואָרען פון פעטערבורגער שאַכמאַטיסטען-קלוב. אין טורניר נעהמען אַנטייל לאַסקער, טאַראַש, יאַנאָווסקי, בלעקבערן, קונסבערן, מאַרשאַל, קאַפּאַבלאַנקאָ, רובינשטײַן, אַליאָכין און נימצאָוויטש.

אַנ׳אולטימאַטום פון די טעלעגראַפען-בעאַמטע.

מילאַנד (ספ.) די פיהרער פון די טעלעגראַף-בעאַמטע האָבען צוגעשיקט אַנ׳אולטימאַטום דער רעגיערונג, אין וועלכען ס׳ווערט אָנגעוויזען, אַז אין פאַל, ווען די רעגיערונג וועט נישט נאָכגעבען די אַלע פאָדערונגען וועלען זיי ערקלערען אַ שטרייק.

דאָס ענגלישע קעניגס-פאַר אין פאַריז.

פאַריז (פ.) דאָס ענגלישע קעניגס-פאַר אין דער בעגלײַטונג פון סיר עדוארד גרײַ און די סוויטע איז אָנגעקומען קיין פאַריז. אויפ׳ן וואָקזאַל זענען זיי בעגעגנט געוואָרען פון פרעזידענט פון דער רעפּובליק פואַנקאַרע מיט זיין פרוי, פון די פרעזידענטען פון סענאַט און פאַרלאַמענט און די מיניסטאָרען.

פאַריז (כפ.) די גאַנצע פאַריזער מאָרגן-פּרעסע האָט הײַנט פערעפענטליכט לאַנגע אַרטיקלען, אין וועלכע עס ווערט וואַרם בעגריסט דאָס ענגלישע קעניגס-פּאָר וואָס איז הײַנט געקומען קיין פאַריז. די בלעטער בעהאַנדלען אויך די פאָליטישע זײַט פון דער געשעהעניש און כמעט בײַ אַלע איז דער פערלאַנג, אַז עס זאָל ווײַטער נאָך מעהר פערשטאַרקט ווערען די פרײַנדליכע בעציעהונגען צווישען פראַנקרײַך און ענגלאַנד. דער „פעטיט פאַריזיען״ דריקט זאָגאַר אויס די האָפנונג, אַז די דריי אײַנינונג זאָל אין ניכען פערוואַנדעלט ווערען אין אַ דרײַ-פונד.

די קריעגס-הכנות צווישען אַמעריקא און מעקסיקא.

צווישען די פאַראײַנינטע שטאַטען פון אַמעריקא און מעקסיקא קומט עס איצט צו ערענסטע געשעהענישען. עס האַלט בײַ אַנ׳אמת׳ע מלחמה, פאָלגענדע טעלעגראַמען טיילען מיט געוויסע וועגען דער לאַגע:

ניו-יאָרק (ספ.) הוערטאַ האָט וועמאָנ אין אָוועגד אָבגעזאָגט זיך צו ערפילען ווילסאָנ׳ס אולטימאַטום און די פאָרערונג צו סאַלוטירען די אַמעריקאַנישע פאָהן. דער אָבזאָג איז געשעהן 10 אַ זײַגער אין אָוועגד און איז באַלד מיטגעטיילט געוואָרען דעם אויסערמיניסטער בריאַן, וועלכער האָט באַלד טעלעפאָנירט וועגען דער טעלעגראַמע דעם פרעזידענט. ווילסאָן האָט בעפוילען צונויפצורופען אויף הײַנט מאָנטאָג אַ קאַבינעט-זיצונג. דער פלאָט-מיניסטער האָט באַלד אָבגענעבען אַ בעפעהל צום נעוואַראַל-שטאַב פון פלאָט אָבצופאָהרען קיין דרום. דער קריעגס-מיניסטער האָט אַלע קאָמאַנדירען פון דער אַרמעע אָבגעגעבען אַ בעפעהל צו מאַכען גרײַט די אַרמעע אויף אַנ׳אויגענבליקליכע מאָביליזאַציע.

ניו-יאָרק (ספ.) מיטוואָך וועלען 17860 פערזאָן אויף 38 קריעגס-שיפען אָבגעשיקט ווערען צו די מזרח-פּאָרטען און 4650 מאַן אויף 12 קריעגס-שיפען צו די מערב-פּאָרטען. אויב הוערטאַ וועט נאָך אַלץ נישט נאָכגעבען, וועט דאָס מיליטער פון מזרח און פון מערב אַרײַן אין דער שטאָרט מעקסיקאָ.

וואַשינגטאָן (פ.) דער פּרעזידענט וועגען אויסערן-ענינים האָט בעשטעטיגט די אויסגעאַרבײַטע רעזאָלוציע, לויט וועלכער עס ווערט געגעבען דעם פּרעזידענט ווילסאָן האָט פאַרלאַמענט אין וועלכער ער בעט, אַז דאָס פאָלק זאָל איהם ערלויבען צו פיהרען דעם קאַמפּף מיט מעקסיקאָ.

וואַשינגטאָן (ספ.) די מיליטער-הכנות ווערען געמאַכט זעהר ראַשיג. עס זענען אָבגעפאָהרען קיין מעקסיקאָ 22 טאָרפּעדאָ-שיפלעך, די גרויסע קריעגס-שיף „נאָרד דאַקאָטאַ״ און די קריעגס-שיף „מיסיסיפּי״ עס איז שוין אויך אָבגעפאָהרען אַנ׳אַראָפּלאַן-קאַר-פּוס בעגלײַט פון די שיפען „פּראַיעריע״ און „דעקסיע״.

וואַשינגטאָן (פ.) דער קאָמיטעט וועגען אויסערן-ענינים האָט בעשטעטיגט די אויסגעאַרבײַטע רעזאָלוציע, לויט וועלכער עס ווערט געגעבען דעם פּרעזידענט ווילסאָן האָט פאַרלאַמענט צום פאַרלאַמענט אין וועלכער ער בעט, אַז דאָס פאָלק זאָל איהם ערלויבען צו פיהרען דעם קאַמפּף מיט מעקסיקאָ.

וואַשינגטאָן (ספ.) די מיליטער-הכנות ווערען געמאַכט זעהר ראַשיג. עס זענען אָבגעפאָהרען קיין מעקסיקאָ 22 טאָרפּעדאָ-שיפלעך, די גרויסע קריעגס-שיף „נאָרד דאַקאָטאַ״ און די קריעגס-שיף „מיסיסיפּי״ עס איז שוין אויך אָבגעפאָהרען אַנ׳אַראָפּלאַן-קאַר-פּוס בעגלײַט פון די שיפען „פּראַיעריע״ און „דעקסיע״.

טרויער.

פעטערבורג (פ.) אויף אַנ׳אַלערהעכסטען בעפעהל איז אַרויסגעלעגט געוואָרען אויפ׳ן קייזערליכען שלאָס אַ טרויער אויף צוויי וואָכען צו ליעב דעם טויט פון דער יאַפּאַנישער קייזערין-אַלמנה כאַרוקאָ.

מאַרגען, דאָנערשטאָג דען 23-טען אַפּריל בעגינט דער אונטער-ריכט פון די נײַ-ערעפנעטע בעשטעטיגטע דורך דער רעגיערונג
ערשטע לאָדזער שולע פון קונסט-בילדער
מיט פריה, אָבענדס אונד זאָנטאָג קורסען, מיט אַנטהייל פון ערשטקלאַסיגע אַרטיסטישע קרעפטע, אונטער דער לײַטונג פון מאָלער פיאַטר שימאַנסקי.
פּראָגראַם פון דער פאַריזער אַקאַדעמיע פון קונסט-בילדער.
אַנטשרײַבען קען מען זיך אין קאַנצעלײַ דער שולע, פעטריקויער 17 פון 10 אויהר פריה ביז 2 מיטאָג אונד פון 6 ביז 8 אָבענדס. בעגינען: בײַ דער שולע זעלבסט אונד אַנגעפיהרט ספּעציעלע קורסען פון האַנדווערקער פאַך. 6294

א אפענער פראַטעסט.

צוליעב דעם וואָס מ׳האָט לעצטענס אָבגעגעבען אַ דאָנאָס אויפ׳ן לאָדזער רב שליט״א וועגען די שוחטים אונטערגעשריבען מיט׳ן נאָמען אברהם זיאַלאָשינסקי, זגערזשער 15, ערקלערען מיר, קינדער, אַז די גאַנצע אונטערשריפט איז דורכאויס פאַלש. דען אויסער דעם וואָס אונזער פאָטער ז״ל, וועלכער איז בעוואוסט געווען אַלס לאַנגיעהריגער לאָדזער אָנגעזעהענער סוחר, וועלכער האָט זיך אין אַזעלכע ארט זאַכען... קיינמאָל ניט אַרײַנגעלאָזט, איז די „זשאַלאָבע״ בלוטיג׳ שם אונטערגעשריבען פון איהם גראָד אין זעלבען טאָג פון זיין קבורה. זעלבסט-פערשטענדליך, אַז בײַ אַזעלכע ארט בעזײַטען וועט יעדער פערשטעהען וואָס די „חברה-לײַט״ זענען אויסען געווען מיט דעם ארט „פּאַזיער״ וועלכער איז נור גע-מאַכט געוואָרען מיט׳ן צוועק צו שיקאַנירען אַ געשטאָרבענעם טעג, וועלכער איז בעוואוסט געווען אַלס הײַסער אָנהענגער פון רב שליט״א.

512 די קינדער.

אַ פּאָר ווערטער אויף אַ פּאָר ווערטער.

צום פרישמאַן-יובילעאום אין לאָדז.

א אויפרוף צו דער געזעלשאַפט.

צו דער געזעלשאַפט!

אין דער גאַנצער יודישער וועלט, אומעטום וואו עס קלינגט דאָס יודישע וואָרט, וואו די יודישע ליטעראַטור איז די גייסטיגע שפּייזען און מרײַסטערין פון פאָלק אין די צײַטען פון נאַציאָנאַ-לער נויט, פײַערט מען איצינד דעם 50-יעהריגען יובילעאום פון איינעם פון אונזערע גרעסטע שרײַפטשטעלער — פון דוד פרישמאַן.

דאָס איז א קולטור-יום-טוב פאַר'ן יודישען פאָלק וואָס שעפּט זײַנע האָפ-נונגען, זײַן מוט און די קראַפט צום קאַמפף פאַר א נאַציאָנאַלע צוקונפט אין די גײַסטיגע אוצרות, אין די אידעאַלען און קינסטלערישע שאַפונגען פון זײַנע ריכטער, דענקער און שרײַפטשטעלער.

דוד פרישמאַן איז א נאָמען, וואָס גלאַנצט אין די ערשטע רײַהען פון אונ-זערע גייסטעס-העלדען, וועלכע בויען אין שאַפען א יודיש-נאַציאָנאַלע קולטור. שוין באַלד 35 יאָהר שאַפט ער ליטע-ראַריש, שרײַבט העברעאיש און יודיש, אַרבייט ער גייסטיג אלס ריכטער און קריטיקער, אלס שרײַפטשטעלער און איבערזעצער. אונערמידליך אַרבייט ער, ניט וויסענדיג פון קיין רוה, אָבגעבענ-דיג זײַנע גייסטיגע און פיזישע קרעפ-טען דעם יודישען פאָלק, דער העברע-אישער און יודישער ליטעראַטור, וועלכע ער האָט בערײַכערט מיט א וועלט פון נײַע געדאַנקען, פון פּאָעטישער שענקײַט, פון קינסטלערישע בילדער. און דאָס געוואַלדיגע שטיק קולטור-אַרבייט, וואָס פרישמאַן האָט פאַר דער לאַנגער צײַט אָפּגעטאָן, ליגענט הײַנט פאַר אונז גע-וואָלט אין א גאַנצער רײַהע בענדער, אין זײַנע שריפטען, וואָס געהערען שוין לאַנג צום גײַסטיגען אײַגענטום פון יודישען פאָלק.

דורך זײַנע ווערק, דורך זײַנע דיכטונ-גען און קריטישע אַרבייטען האָט ער ערצויגען א גאַנצען דור פון יודישע שרײַפטשטעלער, וועלכע זענען הײַנט דער רוהם און דער שטאָלץ פון דער יודישער ליטעראַטור. אונערשראָקען האָט ער גע-פּראַגען דעם פאַקעל הויך אין דער האַנד און בעלויכטען דעם וועג צו דער מאָדערנער קולטור, צו א נײַער לעבענס-אויפפאַסונג; ער איז דער שרײַפטשטעלער, וואָס האָט „דורכגעבראָ-כען א פענסטער קײַן אײראָפּאַ", וואָס האָט אַרײַנגעבראַכט אײראָפּעאישע שענ-הייט און געשמאַק אין אונזער גײַסטיג-לעבען — „יפיותו של יפת באהלי שם".

אַט דער קולטור-טרעגער און גײַסטעס-העלד פרישמאַן פײַערט איצט זײַן 50-יעהריגען יובילעאום, און מיט איהם פײַערט דאָס יודישע פאָלק א קולטור-יום-טוב אין שענסטען זין פון וואָרט.

פאַרשטעהט און געשעצט פון אַלע שיכ-טען פון פאָלק, פּאָפּולער און בעליעבט בײַ טויזענדער און טויזענדער יודישע לעזער, האָט ה' פרישמאַן אין די לעצטע וואָכען געזעהן די געלעגענהײַט זיך צו איבערצײַגען, אז זײַן אַרבייט, וואָס האָט איהם קײַן עשירות ניט געבראַכט, איז דאָך נישט געווען אומזיסט. אין צעהנדלי-גער שטעדט אין רוסלאַנד און אין אויס-לאַנד האָט מען אײַנגעאָרדנעט גראַנדיעזע פײַערונגען לכבוד זײַן יובילעאום. אויך ווערט געבילדעט א קאַפּיטאַל אויף אונ-טערצוטראָגען דעם בעל-יובל א פאָלקס-מתנה, א נאָבע אלס דאַנק פון יודישען פאָלק פאַר זײַן פרוכטבאַרע און אונער-מידליכע אַרבײַט אויפ'ן געביעט פון דער יודישער ליטעראַטור און דער יודישער קולטור.

אויך לאָדז, די געבורטס-שטאָדט פון ה' פרישמאַן, וועט דעם קומענדיגען מאָנטאָג, דעם 14/27 אַפּריל אײַנאָרדנען א גראַנדיעזע יובילעאום-פײַערונג אין גרויסען טעאַטער. די הכנסה פון דער פײַערונג דאַרף געהן אויפ'ן קאַפּיטאַל, וואָס מען וויל איבערגעבען דעם יובי-לאַר אלס פאָלקס-נאָבע.

מיר ווענדען זיך דעריבער צו אַלע קרײַזען פון דער געזעלשאַפט, צו אַלע געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, קול-טורעלע אַנשטאַלטען, גרופּען און פער-אײַנען, צו אַלע וואָס דאָס יודישע וואָרט איז זיי טײַער, וואָס ליבען און עהרען די קינסטלער פון וואָרט און די שעפּער פון אונזער ליטעראַטור, אז זיי זאָלען זיך פעראײַניגען מיט אונז בײַ דער פײַערונג פון יובילעאום און דורך זייער מאָראַלישע און מאַטעריעלע שטיצע געבען די מעגליכקײַט דעם יודישען לאָדז צו שאַפען א טײַל פון דער מתנה, וואָס דאָס פאָלק גרייט זיך איצט אונ-טערצוטראָגען דעם גרויסען יובילאַר, דעם בעליעבטען און אַלגעמײַן פערעהרטען שרײַפטשטעלער און דיכטער דוד פרישמאַן.

דער יובילעאום-קאָמיטעט.

* *

די פײַערונג פון פרישמאַן-יובילעאום וועט פאָרקומען איבער אכט-טאָג מאָנ-טאָג אין גרויסען טעאַטער און וועט טראָגען א גראַנדיעזען יום-טוב'דיגען כאַראַקטער. דאָס פּראָגראַם איז העכסט אינטערעסאַנט און פערשיעדענאַרטיג צוזאַמענגעשטעלט. אין דעם אָוועגד וועלען אויך אנטהייל נעהמען בעוואוסטע יודישע ליטעראַטען פון וואַרשוי, די בע-ליעבטע פאָלקס-שרײַבער ה' שלום-עליכם און ה' רײַנעזאָהן, ז. שניאור, גרשון לעווין און אַנדערע. אין מוזיקאַלישען טײַל וועלען זיך בעטײַליגען דער כאָר פון „הזמיר" דער פּאָפּולערער זינגער פון יודישע פאָלקס-לידער ה' קיפּניס און אַנדערע.

אויסערדעם וועלען פערשידענע דעפּוטאַציעס פון לאָדזער און פּראָווינצ-יעלע פעראײַנען און געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, ווי אויך פון אײניגע שולען בעגריסען דעם יובילאַר דורך אַדרעסען און דאַנק-בריעף. און צום שלוס וועט פאָרקומען א גראַנדיעזע אַפּאָטעאָזע.

אַלע געזעלשאַפטען, אינסטיטוציעס, פעראײַנען און פּריוואַט-פּערזאָנען, וואָס ווילען אַנטײַל נעהמען אין דער יובי-לעאום-פײַערונג, קענען זיך ווענדען מיט אָנפראַגען ביז זונטאָג אין די רעדאַקציעס פון די לאָדזער יודישע צײַטונגען „לאָדזער טאָגעבלאַט" און „מאָרגענ-בלאַט".

פֿעליעטאָן.

אַנעקדאָטען.

נײַע יודישע אַנעקדאָטען פון קורסק.
(פון די צײַטונגען).

דער קורסק'ער גובערנאַטאָר איז געווען א גרויסער וויצלינג.

אין בנוגע וויצען האָט ער א יורושה געשמאַק, (ס'וואָגט טאָקע, אז ער שטאַמט אָב פון יודען) ער האָט ליעב א בײַסענדען וויץ, א געפעפערטען.

טרײַבט ער אַנעקדאָטען מיט יודען.

אַנעקדאָטען אין דער ווירקליכקײַט.

ער כאַפּט א יודעל און טרײַבט איהם אַרויס מיט זײַן הויזגעזינד און רײַסט איהם אָב פון זײַן פרנסה.

ווײַנט דער יוד און רײַסט זיך די האָר פון קאָפּ. ווײַנט די מוטער פון די קינדער, ווײַנען אויך די קינדער.

און ער שמייכעלט אין לאַכט.

ער האָט דען געמאַכט עפּעס שלעכטס? ניין, ער האָט זיך נאָר א וויץ געמאַכט.

אין דער וויץ איז איהם געראָטען, לאַכט ער.

לאַכט דאָס גאַנצע לאַגער מיט.

אַלע לאַכען.

ווער עס לאַכט — פון טורגענעוו'ס חכמות עס נעמעהלט זיי; און ווער — פון דער אוי-גערטערגלויבער לאַגע; פון דער דאָזיגער בעציהונג צו מענשען, וועלכע איז שוין נאָר נישט פערשטענדליך פאַר דעם אונזטויגען קולטור-מענש.

אין ער איז איצט דער פּאָפּולערסטער מענש אין די רעאַקציאָנערע קרײַזען...

אין א דאַנק די אַנעקדאָטען העט ער שטײַגען הויך, הויך...

נאָר — צי איז דען דאָס אַלץ ווידער נישט א געלעכטער?...

* *

די נײַע „תלמודיסטען".

בעלמאַנט'ס לעקציע וועגען תלמוד.

אין דער לעצטער צײַט, זײַט דעם בײליס-פּראָצעס, איז שטאַרק אַרײַן אין דער מאָדע צווישען אַנדערע זאַכען ווי טאַנגאָ, קלײַדער מיט א דראַפּירונג אויך — דער תלמוד.

עס פּאַסט אין עס איז שיין אין אַנגע-נומען צו רעדען וועגען תלמוד.

עס איז געוואָרען — „אזא ווײַטע".

רעדט איצט וועגען תלמוד ווער עס האָט נאָר א מויל. מען דאַרף נאָר נישט האָבען קײַן וויסען אין תלמוד. מען דאַרף איהם נאָר נישט האָבען געלערנט, אפילו נישט פאַר די אויגען געזעהן.

אין בעסער נאָך, מען רוהמט זיך אויס מיט די ידיעות אין תלמוד און מען האַלט וועגען זיי פאָרלעזונגען.

ווער רעדט איצט נישט וועגען תלמוד: מאַרקאָוו דער צוועטער, פּורישקעוויטש, בעליאַיעוו, פּראַנײַטיס, אין צום לעצט ניעמאָיעווסקי, וואַסערצוג און — בעלמאַנט.

א מאָל האָט מען נאָר נישט אַזוי פּועל געווען וועגען תלמוד, דערפאַר אָבער זע-נען יודען, וועלכע האָבען געהאַלט ווייסען, וואָס אין תלמוד שטעהט, געזעסען אין בית המדרש און געלערנט, זיך געבראָכען דעם קאָפּ איבער יעדען אות, געגראָבעלט זיך און געקוועטשט איבער יעדען שטיקעל גמרא ביז עס איז געוואָרען קלאָר.

איצט אָבער — צו? ווען? וואָס? — ווער דאַרף לערנען? ווער דאַרף עפּיס ווייסען וואָס אין תלמוד שטעהט? מען נעהמט קינמאָל אין לעבען קיין גמרא נישט אין האַנד אַרײַן, אין דאָך שעהמט מען זיך נישט און מען נעהמט אַוועק איין צלער האַלטען פאָרלעזונגען וועגען תלמוד.

אַזא ניעמאָיעווסקי, אזא מאַסוירצינג, אזא בעלמאַנט — אַזעלכע אסת'ע עם-הארצים אין תלמוד, אַזעלכע גראָפאָמאַנען אויף דעם געביעט, שעמען זיך נישט אויסצו-שטעלען זיך פאַר אַן עולם פון 90 פּראָ-צענט יודען (וואָס דער מינדסטער פון זיי האָט מעהר השגה פון תלמוד ווי דער לעקטאָר) און צו לערנען מיט די יודען א בלעטעל גמרא.

די אַמאָליגע יודישע גאונים האָבען גע-דאַרפט אויפשטעהן פון די קברים און דאָס צוזעהן.

דער תלמוד איז געקומען אין גאָס אַרײַן, ער איז געוואָרען א טאָרעס-ברויקעל, טאַנגא איז תלמוד...;

דער תלמוד איז געוואָרען פּאָפּולער, נאָר, אז אַך און וויי און א קלאָג אונז צו דער פּאָפּולערקייט...

צבי

זעלבסטמאָרד בײַ קינדער.

די טעג וועט אין פעטערבורג אָבגע-האַלטען ווערען א צוזאַמענפאָהר פון לעהרער און פּעדאַגאָגען, אויף וועלכען מען וועט בעטראַכטען די פראַגע וועגען אויסאַרבײַטען מיטלען צו קעמפּפען געגען זעלבסטמאָרדען צווישען דער יוגענד און קינדער.

די זעלבסטמאָרדען צווישען דער לערנענדער יוגענד האָבען די לעצטע פּאָר יאָהר אָנגענומען אַן עפּידעמישען כאַראַקטער. הונגער, נויט און בעלײַ-דיגונג פון זעלבסטליעבע — דאָס זענען די הויפּט-סבות פון די זעלבסטמאָרדען צווישען קינדער.

— עס איז נישטאָ צו וואָס צו לע-בען — שרײַבט א 12-יאָהריגער שילער — און דערום שטאַרב איך...

— דער פאָטער וועט מיר קײַן מאָל נישט מוחל זײַן מײַנע שלעכטע באַלען פאַר לאַטײַניש — שרײַבט א 18 יאָהרי-גער שילער — און דערום האָב איך בע-שלאָסען צו בעגעהן זעלבסטמאָרד.

ווי ווײַט די זעלבסט-מאָרדען צווישען קינדער זענען פערשפרײַטעט בעווײַזען, למשל, פאָלגענדע אָפיציעלע דאַט"ן פון בילדונגס-מיניסטעריום וועגען די זעלבסטמאָרדען אין די שולען.

אין יאָהר 1906, למשל, זענען אין די רוסישע מיטעל-שולען פאָרגעקומען 64 זעלבסטמאָרדען און 80 פּרובען פון זעלבסטמאָרדען. אין יאָהר 1912 זענען שוין פאָרגעקומען גאַנצע 145 זעלבסטמאָרדען, צווישען זיי 106 יונג-לעך פון 12 ביז 16 יאָהר און 39 מיידלעך פון 14 ביז 17 יאָהר... פּרובע צו זעלבסטמאָרדען זענען געווען 108 און אומגליקספעלען 190.

אַזוי זעהען מיר, ווי שיעל עס האָבען זיך פערמעהרט די זעלבסטמאָרדען די לעצטע יאָהרען צווישען דער יוגענד און קינדער בכלל און דער שולױגענד בפרט.

ווענען די זעלבסטמאָרדען צווישען קינדער אויסער די שולען זענען פאַר-האַן ווייניג דאַטען און אפילו פון די נידעריגע און עלעמענטאַר-שולען זענען קײַן גענויע ציפערן וועגען די זעלבסט-מאָרדען נישטאָ, נאָר די פּיער ידיעות אין די צײַטונגען וועגען די קינדער-זעלבסטמאָרדען רעדען קלאָר ווי ספּערעמיש די זעלבסטמאָרדען זענען געוואָרען צווישען די קינדער.

אויף דעם דערמאָהנטען צוזאַמענ-פאָהר וועלען אַרומגערעדט ווערען די סבות פון די זעלבסטמאָרדען און עס וועלען אויך אָנגעמערקט ווערען די מיטלען וואָס מען מוז אָנעהמען צו קעמפּפען געגען דער דאָזיגער עפּי-דעמיע.

נײַע בעגרענצונגען פאַר יודישע עמיגראַנטען

אין קאַנאַדאַ עקזיסטירט שוין זײַט א לאַנגע צײַט א געזעץ לויט וועלכען די רעגירונג האָט דאָס רעכט צו פערבאָ-טען די אײַנוואַנדערונג פון די, וועלכע האָבען נישט קײַן אויסלענדישען פּאַס-פּאָרט.

ביז איצט אָבער האָט די רעגירונג זיך בענוצט מיט דעם דאָזיגען רעכט נאָר בנוגע שוואַרצע און איטאַליענער. די לעצטע צײַט אָבער אין די ערשטע טעג פון חודש מערץ, האָט די הויפּט-פערוואַלטונג איבער אימיגראַציאָנס-ענינים בעקאַנט געמאַכט, אז פון איצט אָן וועט די רעגירונג זיך בענוצען מיט איהר רעכט אויך בנוגע די עמיגראַנ-טען וואָס קומען פון רוסלאַנד.

פאַקטיש אָבער מײנט מען דאָ נישט אַזוי ווײַט די רוסען ווי די יודען פון רוסלאַנד. דאָס בעווײַזט בעזונדערס אויך דאָס, וואָס מיט דער רעכט בענוצט זיך די רעגירונג אויך צו די יודען פון גאַ-ליציען און פון רומעניען.

נעהמענדיג אין אכט ווי שווער עס איז אָפּט מאָל פאַר יודישע עמיגראַנטען אַרויסצונעהמען אויסלענדישע פּאַספּאָר-טען, קאָן מען זיך פאָרשטעלען וואָס פאַר א שווערע גזרה דאָס איז פאַר די יודישע עמיגראַנטען וואָס ווילען פאָה-רען קײַן קאַנאַדאַ.

אויף אַזא אופן קומט אויס, אז קאַ-נאַדאַ איז איצט פערשלאָסען געוואָרען פאַר א גרויסען טײַל פון דער יודישער עמיגראַציע.

דאָס בענוצונג פון קאַסקאַרין
(Cascarine Leprince)
בײַ ערוואַכסענע פּערזאָנען.

Cascarine Leprince (קאַסקאַרין לעפּ-רענס) ווערט אָנגעווענדעט דורך אַלע דאָקטוירים פון דער וועלט בײַ ערוואַק-סענע פּערזאָנען, בײַ וועלכע די אַטאָניע פון קישקעס-שטײַק פעראורזאַכט עצירות, וועלכע קען דיענען אלס אורזאַכע פון א מאַרק-היפּערמיע און פון דרדיזען, ווי אויך די צעשטערונג פון בלוט, צירקו-לאַציאָן א. ד. ג. דעריבער, וועלענדיג פערזיכערן דעם קראַנקען פון אַזעלכע צערשטרויאונגען, דאַרף מען בענוצען קאַסקאַרין, וועלכער ווערט אײַנגענומען אין צאָהל פון אײן אָדער צווײ פּילען אָבענדס פאַרן עסען. 9550-14

קופּאָן № 83

יעדער לעזער, וואָס שטעלט צו וועלכע 10 קו-פּאָנען בעקומט יעדע 2 וואָכען א באַנד יודישע געשיכטע (פון פּראָפ. גרעץ) אלס פּרעמיע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט"

וועלט-נײַעס.

א שטאָדט פון בינאַמען.

דער פּאָליציי-שעף פון טאָראָנטאָ אין קאַ-נאַדאַ האָט די טעג בעקומען א בריעף פון דער פרוי קריסטינע קאַרלעט פון ... אין ענגלאַנד, אין וועלכען זי בעשולדיגט איהר מאַן, אז ער איז אַוועק קיין טאָראָנטאָ און לעבט דאָרט מיט אַן אַנדערע. דער פּאָליציי-שעף האָט איהם באַלד געלאָזט אַרעסטירען און אויף צו מאָרגען איז שוין פאָרגעקומען דער פּראָצעס. פאַר'ן ריכטער האָט זיך דער מאַן מודה געווען, און ער איז פערורטיילט גע-וואָרען צו דרײַ יאָהר טורמע.

כאַראַקטעריסטיש איז אָבער דאָס, וואָס זינט יאַנואַר אין האָט דער דאָרטיגער פּאָליציי-שעף שוין בעקומען 150 וועלכע מיטטהײלונגען פון פערשידענע ערטער פון ענגלאַנד. טאָראָנטאָ איז געוואָרען א שטאָדט וואו אַהין די ענגלישע מענער אַנטלויפען פון זייערע ווײַבער. פאַקטיש איז טאַקי אין טאָראָנטאָ דא זעהר שענע פרויען.

* *

פוטוריסטישע משוגעת.

בײַ א זעהר טערקווירדיגע צערעמאָניע האָט זיך די טעג געעפענט אין רוים אַן אויסשטעל-לונג פון פוטוריסטישע קונסט (פוטוריזם איז אזא נײַע שטרעבונג אין דער קונסט און ליטעראַטור) נאָך א היסיגע קאַמפּף-רעדע געגען דעם „פּאַסאַטיסמוס" (אַזוי רופען זיך די פוטוריסטען אַלע ביז איצטיגע קונסט-ריכטונ-גען), האָט דער פערשטעהער מאַרינעטי פּאַר-געלעגט מען זאָל מאַכען א הזכרת נשמה צום אָבשטאַרבען פון א פּאַסאַטיסטישען קריטיקער. א מינוט שטעהער זענען אין דעם זאַל געשטאַ-נען און ערשינען 2 פערשוין וועלכע האָבען אויף א גרין ברעט געטראָגען א קאָפּ בעשפּריצט מיט בלוט, דאָס איז געווען דער קאָפּ פון דעם „פּאַסאַטיסטישען" קריטיקער אויס-געאַרבײַט פון א פוטוריסטישען סקולפּטאָר. דאָס איז געווען צו אַן אַקאַדעמישער בילד. דאָס פּנים איז געווען צעבראָכען פון הערעס, די באַקען צופּאַטשט פון פוטוריסטישע פּעטש. אויף די באַקען האָט מען נאָך אָנגעקלעבט די סימנים פון די פּעטש, דאָס שייטעל פון קאָפּ איז אָראָפּגעריסען און אַנשטאָט דעם מח איז דאָרט געלעגען א ציבעלע א קאַרטאָפעל און אין דער קאַרטאָפעל א פעדער צו שרײַבען, זײַנע אויערען זענען פערשטאָפּט מיט וואַטע. מיט דעם קאָפּ האָט מען געמאַכט הקפות אויף דער בימה און געשריגען: גנבע! גנבע! גנבענגע! דער-נאָך האָט מען דעם קאָפּ אַרײַנגעלעגט אין א טרומנע און איהם אַרויסגעטראָגען פון זאַל, און די פוטוריסטען האָבען דאַן פערגעלייגט זייערע לידער.

„דער יודישער פירשט".

יאָהאַן פאָן ווילדענראָדט.

א שפּאַנענדער היסטאָרישער ראָמאַן.

(ספּעציעל בעאַרבײַט פאַר'ן „לאָדזער טאָגעבלאַט").

27)

III.

שמעון'ס האַרצענ'ס ודוי.

— איז עס וואָהר — האָט שמעון אָהן אָטעם מיט ברענענדע אויגען א פרעג געטהאָן — איז עס וואָהר, וואָס מען האָט מיר דערצעהלט, אז דער סולטאַן...

אין שמעון האָט א צוטומעלטער איבערגעריסען זײַן פראַגע. ער איז געווען געוואוינט צו רעדען מיט יוסף'ן אָהן שום צערעמאָניעס און דאָ האָט ער זיך דערמאָנט, אז יוסף האָט אזא הויכען אמט בעקומען.

יוסף האָט זײַן פערלעגענהײַט בעמערקט און איהם וועלענדיג אַרויסהעלפען, זיך אָבגערופען:

— יאָ, שמעון, עס איז וואָהר! די פּיילען פון דער רשעות'דיגער ווענעציאַ-נישער רעגירונג זענען צושמעטערט געוואָרען אין די טויערן פון דעם סולטאַן'ס זסדים. און אלס צייכען פון ליעבע צו מיר, האָט ער מיך בעשטימט אויף אזא הויכען אמט. אין נאָך מעהר, ער האָט מיר צוגעזאָגט מיך צו מאַכען פאַר'ן הערשער פון קפּריסין!

— קפּריסין? און די פאָהן פון ווענעדיג?

— מיר וועלען זי אָבשלאָגען בײַ ווענעדיג!

— וועט מען ערקלערען א מלחמה ווענעדיג? זאָג מיר עס שנעלער! ווען דאָס איז א סוד וועט מײַן האַרץ זײַן קבר זײַן, נאָר זאָג עס מיר! אך ווי דורשט מײַן האַרץ צו נקמה!

— דו וועסט קאָנען שטילען דײַן דורשט. דער סולטאַן האָט בעפעהלען צו ערקלערען א מלחמה ווענעדיג!

— א מלחמה מיט ווענעדיג! — האָט שמעון אויסגעשריען מיט א שטור-מישען געטיט און מיט א האַרץ פול מיט האַס — דער סולטאַן האָט אַזוי הויך דערהויבען זײַן געזאַנדטען! בײַ מיר, מוז איך זאָגען די וואָהרהײַט, איז עס נישט פּועל העכער פון דעם טיטעל, וואָס די ווענעציאַנער יודען האָבען דיר געגעבען, נאָר איך קניה און בוק מיך פאַר'ן נײַעם הערשער און מיט טרערען אין די אויגען בעט איך, אז ער זאָל אויף מיר רחמנות האָבען און מיך שיקען אין די רײַהען פון די קריעגס-לײַט און מיט א שווערד אין דער האַנד זיך קאָנען נוקם זײַן פון ווענעדיג!

— נישט דו אַליין, שמעון! בײַדע וועלען מיר געהן אויפ'ן שלאַכט-פעלד! צוזאַמען וועלען מיר נעהמען נקמה פאַר'ן בלוט פון אונזערע ברידער און פאַר דער גרויסער בעליידיגונג!

— און דאָס מיידעל...

שמעון איז ענטשוויגען געוואָרען, זײַן געזיכט איז בעדעקט געוואָרען מיט אַן אומעט-וואָלקענדעל.

יוסף און גראַציע האָבען עס בײדע בעמערקט.

דאָנאַ גראַציע האָט באַלד געוואָלט אַרויסגעהן פון צימער, נאָר ווען ער האָט די פראַגע געשטעלט, האָט זי זיך אויפגעהויבען פאַר כעס און פערלאָזען דאָס צימער.

יוסף האָט זיך דאַן געווענדעט צום רב'ס זוהן:

— וואָס ביסטו ענטשוויגען געוואָרען? זײַט איך קען דיך האָב איך זיך שוין איבערצײַגט, אז עפּעס פערבאָרגסטו אין דײַן האַרצען. אז דײַן שטאַרקע פײַנדשאַפט צו ווענעדיג איז נישט בלויז צוליעב די רדיפות, וואָס אונזערע ברידער שטעהען דאָרט אויס. זאָג מיר, שמעון, דערצעהל מיר, פאַרוואָס ביסטו אַזוי בײַז אויף ווענעדיג?

שמעון האָט זײַן מויל נישט געעפענט און אַרויסגעשעפּטשעט:

— צו וואָס טויג דעם פירשט צו וויסען די שמערצען פון מײַן האַרצען, די לײַדען פון מײַן נשמה?

— איך פרעג עס נישט צוליעב מיר, נאָר צוליעב דיר. איך וויל וויסען דײַן געהײמניש, כדי דיר געבען די מעגליכקײַט אויסצופיהרען די נקמה!

— מיר איז שווער עס צו דערצעהלען — האָט שמעון געענטפערט נאָך א קורצען שטילשווײַגען — נאָר ווען דער פירשט בעפעהלט, מוז איך געהאָרכען.

ער האָט דערלאַנגט א טיעפען זיפץ און דאַן גענומען דערצעהלען:

— איך און מײַן פאָטער זענען מיר געקומען קײַן ווענעדיג נאָך א רײַהע וואַנדערונגען און פּלאָגענישען איבער פערשידענע לענדער. ווען מיר זענען גע-קומען קײַן ווענעדיג, וואו מיר האָבען געפונען א שטיקעל רוה, בין איך נאָך א קלײַן קינד געווען. אויף די שטאָלצע גאַסען פון ווענעציאַנישען געטאָ בין איך געוואַקסען ווי א פּוינעל אין א שטײַג, נאָר איך האָב זיך צו אזא לעבען געוואוינט... איך האָב געזעהן, ווי מײַנע ברידער געהען מיט אײַנגעבויגענע רוקענס פאַר שררות און הערשער; איך האָב געזעהן, ווי די יודען זענען פערזונקען אין קנעכטשאַפט און שקלאַפערײַ און איך האָב מײַנע ברידער פעראַכטעט און ליעגענדיג בײַ נאַכט אויף מײַן געלעגער געטראַכט ווי אַזוי קומט עס צו יודען אזא שפּל'דיגער צושטאַנד!

אײן מאָל ליעגענדיג פערטיעפט אין מײַנע רעיונות, האָב איך זיך דער-מאָהנט אָן דעם נביא'ס רעד, אז עס וועט נאָך יודען ווען עס איז גוט זײַן, אז גאָט וועט אונז העלפען און אויסלײַזען פון שווערען גלות. און מיר האָט זיך געחלומ'ט, ווי די יודען בעפרײַען זיך פון גלות-יאָך און ווערען א פרײַ פאָלק...

איך האָב מײַנע געדאַנקען און מײַן חלום מײַן פאָטער דערצעהלט. ער האָט זיך פון מיר אויסגעלאַכט און מיר ערקלערט, אז די דאָזיגע נביאות וועלען ערשט אין לאַנגע צײַטען אַרום מקוים ווערען!... דאָס האָט מיך אָבער נישט בערוהיגט און איך האָב גענומען זוכען אַן ענטפער פאַרוואָס מען רודפ'ט אונז, פאַרוואָס אַלע פעראַכטען אונז, פאַרוואָס מיר לײַדען אַזוי שטאַרק? איך האָב בײַ מײַנע יוגענד-פרײַנד געפרעגט, בײַ די אַרומיגע שכנים געפאָרשט און קײַן ענטפער נישט בעקומען...

איך האָב מײַנע געדאַנקען בעגראָבען טיעף אין מײַן האַרצען.

אין א צײַט אַרום זענען געקומען קײַן ווענעדיג צוויי יודישע פרויען פון פּאָרטוגאַל: רחל און איהר טאָכטער מרים. זיי זענען געקומען אין אונזער געטאָ נאַקעט און באָרוועס. איך האָב זיי דער ערשטער אַרומגעטראָגען א ביסעל עסען, די מוטער האָט מיר געדאַנקט און די טאָכטער — איהר קאָפּ שוואַנענדיג אַראָבגעלאָזט...

עס איז אַוועק א שטיקעל צײַט און מרים האָט שוין געפונען גענוג ווער-טער מיר אָבצודאַנקען פאַר מײַן גוט האַרץ און אויסצוגיסען פאַר מיר איהר פאַרוועהטאָגט האַרץ. איך האָב פאַר איהר מײַן האַרץ אַראָבגעגעבען און איך האָב איהר ענטדעקט מײַנע געדאַנקען וועגען אונזער פאָלק.

אַזוי פלעגען מיר טאָג טעגליך צוזאַמענקומען, זיך בעגעגענען און טרייסטען וועגען די לײַדען און צרות פון אונזער פאָלק.

בימלעכווײַז האָבען זיך אָנגעהויבען שפּינען ליעבעס-פעדים, אונזערע נשמות זענען בעהעפט געוואָרען און אין מײַן האַרצען האָט זיך ערוועקט א שטאַרקע ליעבע צום מיידעל, א ליעבע אָהן גרעניצען און אָהן געזעצען אין וואָס פילט אָן אַלע מײַנע חושים ביז די הײַנטיגען טאָג... נאָר ווי ליעב זענען מיר די דאָזיגע שמערצען, ווי אַנגענעהם די מאָראַלישע וואונדען!

שמעון איז ענטשוויגען געוואָרען אויף א רגע און פערשטעלט די אויגען מיט זײַן האַנט, ווי ער וואָלט זיך שעמען צו ענטדעקען זײַן סוד און זײַנע געפיהלען.

(פאָרטזעצונג קומט)

וואס הערט זיך אין לאדז.

דער מארגענדיגער שלום-עליכם-אווענד.

מארגען, דאנערשטאג, קומט צופאהרען קיין לאדז דער גרויסער יודישער פאלקס-שרייבער שלום-עליכם און וועט אין קאנצערט-זאל אויף אנ'אווענד, וואס עס ארדענט איין דער פעראיין „דראמאטישע קונסט" פארלעזען זיינע ווערק.

שלום עליכם'ס קומען קיין לאדז איז א גרויס געשעהעניש ביי דער היעזיגער יודישער בעפעלקערונג און דער מארגענדיגער אווענד וועט, ווי עס איז פאראויסצוזעהן, פערוואנדעלט ווערען אין א גראנדיעזען אלגעמיין יודישען און פייערליכען אווענד לכבוד דעם בעריהמטען גאסט.

שלום עליכם איז מיט 6 יאהר צוריק אוועקגעפאהרען פון רוסלאנד צוליעב זיין שווערער קראנקהייט און איצט קומט ער צום ערשטען מאל צוריק צו זיינע ברידער און צו זיין היים.

עס איז דערום אויך קיין וואונדער ניטט, וואס אין ווארשוי און אנדערע שטעדט האט מען דעם ליעבען גאסט געמאכט אזא גלענצענדען קבלת-פנים און אויך אין לאדז גרייט מען זיך צו א גראנדיעזער פייערליכער אויפנאהמע.

מים'ן אויסארבייטען דעם פראגראם פון קבלת-פנים איז פערנומען א ספעציעלע קאמיסיע. איינציגע דעפוטאציעס פון היעזיגע פעראיינען און אינסטיטוציעס גרייטען זיך אויך צו פאהרען אנטקעגען שלום עליכם'ן קיין קאלושקי.

דער פערקויף פון די בילעטען צום אווענד איז א גלענצענדער און דער גרעסטער טייל בילעטען איז שוין פערקויפט געווארען. די פערזאנען וואס ווילען בעקומען א בילעט צום אווענד דארפען זיך אונטערזיילען, ווען אין לעצטען טאג וועלען שוין געוויס מעהר קיין בילעטען נישט פלייבען. די-ווייל בעקומט מען בילעטען אין בוכהאנדלונג „בצלאל" (ציגעל גאס 87).

א קאסאציע וועגען א יודישען גרוש אין באלוט.

אזוי ווי דער „סיעזר" האט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון באלוטער גמינע-געריכט וועגען קאסירען די פאדערונג פון פויערים-קאמיסאר ראפאלסקי וועגען יודישען גרוש פון דער בושעסקא גאס אין באלוט, איז דער פויערים-קאמיסאר איצט איינגעקומען מיט א קאסאציאנס-אנקלאגע אין סענאט.

דער פויערים-קאמיסאר הייזט אן אין זיין קאסאציע, אז די פויערים-ערד קאן נישט איבערגעהן אין קיין אנדערע הענד, ביז דאס ערלויבט נישט ספעציעל דער סענאט. ביי'ם לעצטען פאל האט דער סענאט זיין ערלויבניש נישט געגעבען און דעריבער איז די פויערים-ערד אויף אנ'אומגעזעצליכען אופן פערקויפט געווארען.

ער פאדערט דעריבער, אז דער סענאט זאל דעם אורטייל פון די אויבענדערמאהנטע געריכטען קאסירען. (ג)

א פאבריק פאר יודישע ארבייטער.

(ג) דעם ביישפיעל פון דער בעוואוסטער פירמע „הירשבערג און בירנבוים", וועלכער האט אויסגעבויט א ספעציעלע פאבריק פאר יודישע ארבייטער און איז פון זייער זעהר צופריעדען, געהט איצט נאכטאהן די פירמע „חיים און פאזנאנסקי" (פעטריקאווער 100).

די דאזיגע פירמע האט שוין לאנג געהאלט אויפנעהמען יודישע ארבייטער, נאר צוליעב שבת האט זי עס נישט געקאנט.

איצט האט די פירמע בעשלאסען אויסצובויען א פאבריק אויף בענעדיקטא 80 און דארט אויפנעהמען בלויז יודישע ארבייטער, אזוי אז עס וועט מעגליך זיין צו ארבייטען זונטאג און שבת צו רוהען. אויף דער פאבריק וועלען ארבייטען 120 יודישע וועבער, איינינע יודישע שטוהל-מייסטערס, יודישע שעדערס א. אז. וו.

א פראצעס געגען פאבריקאנטען.

(ג) מיט א צייט צוריק האט אין קאנסטאנטין אבגעברענט די פאבריק פון דער פירמע „וואלפיש און האנפטווארצעל". שפעטער האבען זיי בעקומען די ערלויבניש אויפסניי אויסצובויען די פאבריק מיט'ן בעדינג, אז מען זאל איינפיהרען פילטערס, וועלכע זאלען רייניגען דאס פאבריקס-וואסער וואס לויפט אב אין טייך נערועטש. ווי עס שטעלט זיך אבער איצט ארויס, האט די פירמע דעם אויבענדערמאהנטען בעדינג נישט אויסגעפיהרט, און דאס וואסער וואס לויפט פון דער פאבריק, פער-אונרייניגט דעם טייך נערועטש און פערדארבט אויך די לופט ארום דער פאבריק. צוליעב דעם ווערען די פאבריקאנטען אנגעקלאגט צום געריכט.

א פראצעס געגען זייגער-מאכער פעראיין.

(ג) אין קורצען דארף פארקומען א אינטערעסאנטער פראצעס געגען „גאלד-שמיער-און זייגער-מאכער-מייסטער-פעראיין".

אלס בעשולדיגטע אין נאמען פון פעראיין ווערען צוגעצויגען די פערוואלטונגס-מיטגליעדער סאמיל ליטווין, איזאק סאלאמייטשיק און עדוארד שיינערלער, וועלכע ווערען בעשולדיגט, אז זיי האבען אויף אנ'אומגעזעצליכען אופן איבערגענומען פאר זיך דאס געוועלב פון צודאטען פאר גאלדשמיעדער-און זייגער-מאכער, וואס דער פעראיין האט געעפענט דעם 28 פעברואר אויף פעטריקאווער 24 № און געפיהרט געשעפטען מיט פריוואטע ציעלען אויפ'ן פעראיינס נאמען. אויסערדעם ווערען זיי אויך בעשולדיגט, אז זיי האבען דאס קאאפעראטיווע געוועלב פון פעראיין און ועלבען יאהר אויך פערקויפט א געוויסען ישראל בערנשטיין, וועלכער האט דאס געוועלב ווייטער געהאלטען אויפ'ן פעראיינס-נאמען.

אנ'עלעקטראווניע אין באלוט.

(ג) אין צוזאמענהאנג מיט'ן פראיעקט וועגען אויסבויען אין באלוט א ספעציעלע עלעקטראווניע אויף צו בעלייכטען די פארשטעדט באלוט, ראדאגאשטש און זשובארדו, האבען דערלאנגט פארשלאגען וועגען דער זאך אין דער באלוטער גמינע-קאנצעלאריע די פירמען: געברידער בארקאווסקי, סיטענס און האלסקע, די על קטרישע סטאציע פון זגערזשער טראמוואי און די „אלגעמיינע עלעקטריציטעטס-געזעלשאפט". פון די בעדינגונגען, וועלכע ס'לעגען פאר די אויבענדערמאנטע פירמען איז די געוואונשענסטע פון די געברידער בארקאווסקי, וועלכע פערפליכטען זיך אויף זייער חשבון אויסצובויען די עלעקטראווניע אז זי זאל צו איהר געהערען אין פערלויף פון 40 יאהר, נאכדעם זאל זי אריבערגעהן צו דער באלוטער-גמינע. אויסערדעם גיעט די פירמע דער באלוטער גמינע אין פערלויף פון די ערשטע 20 יאהר 2 פראצענט פון די ברוטא-הכנסות און די איבעריגע 20 יאהר 3 פראצענט פון די הכנסות. די בעדינגונגען פון די דערמאהנטע פירמעס וועלען בעטראכט ווערען אויף דער נאהענטסטער גמינע-פערזאמלונג.

פערשיעדענעס.

(ג) צוליעב די אנקלאגען, וואס עס זענען אנגעקומען אין דער גובערנסקע-קאמיסיע פאר קליין-קרעדיט, אז אויף פיעל פערזאמלונגען פון ליה-און שפאר-קאסעס זענען די וואהלען פארגעקומען פער אקלאמאציע, וואס ס'איז געזעצליך פערבאטען, האט די אויבענדערמאהנטע קאמיסיע צוגעשיקט די ליה-און שפאר-קאסעס א צירקולאר-מעלדונג, אז די לעצטע וואהלען ווערען אנערקענט פאר אונגילטיג און אנשטאט דעם מוזען בעשטימט ווערען נייע, וועלכע מוזען פארקומען דורך וואהל-צעטלען.

— (ג) אין צוזאמענהאנג מיט דער איינפיהרונג פון די פאראטקעס אויף די קינעמאטאגראפען, האט די גובערנסקע פאראטנע-אינספעקציע ארויסגעפאדערט פון די היעזיגע אינספעקטארען גענויע ציפערן וועגען דער צאהל פון די היעזיגע קינעמאטאגראפען און וויפיעל פלעצער ס'געפינען זיך דארט.

— (ג) דעם 28-טען אפריל א. ס. וועט אין דער מאגיסטראטס-קאנצעלאריע פארקומען א ליציטאציע וועגען אבריינגען אויף דער נייער שטאדט איינינע געוועלבער, וואס געפינען זיך אויף דער רעכטער זייט אין די „יאטקעס".

— (ג) דער פראפעסיאנעלער פעראיין פון די ארבייטער אין דער פאפיער-בראנזשע האט זיך איבערגעטראגען פון זיין לאקאל (קאמיענא 1) אויף פאלודניאווא 6 און איז אפען טעגליך פון 7 ביז 11 אין אווענד.

— אויף זעליאנא 11 № האט זיך געעפענט א יודישע וועשעריי אונטער'ן נאמען „עקספ־עס". דער הויפט-ציעל פון דער דאזיגער וועשעריי איז צו געבען ארבייט יודישע פלעטערקעס אין אויך אזעלכע צוגרייטען. טיירלעך, וואס ווילען זיך לערנען פלעטען קאנען זיך מעלדען אין דער וועשעריי, ווי אויך אין יודישען פרויענשוץ-פער איין (אנראראווא 11 №).

— קיין לאדז איז אנגעקומען א ידיעה, אז דאס גרויסע געשעפט פון דער בעוואוסטער פירמע „ס. ג. יונאנ'ס יורשים" אין ראסטאוו-דאן האט אבגעקויפט פאר 600,000 רובל די פירמע „ברידער ר. און ס. לעווין".

— די היעזיגע באיקאטיסטען האלטען ביים גרינדען א גרויס הורט-געשעפט פאר קאלאניאל-סחורות.

שטרייקען.

(ג) נעכטען האבען פערשטרייקט די לוין-וועבער פון גראסמאן און שאטץ (פעטריקאווער 83) די שטרייקענדע וועבער אין דער צאהל פון 60 פערזאן פאדערן לוין-העכערונג אויף 20 פראצענט.

אויך אין דער טאמבורירער-פאבריק פון ה. כוואט (חידזשעווער 106) האבען די ארבייטער פערשטרייקט, ווייל מען האט זיי געוואלט רייסען דעם לוין.

סקאלא-טעאטער.

היינט, מיטוואך ווערט אין „סקאלא"-טעאטער געשפיעלט צום לעצטען מאל אין דער וואך די פיעסע, וואס איז א גאנצע וואך געשפיעלט געווארען מיט א געוואלדיגען ערפאלג „די שרעקליכע סודות".

אום עס זאל ניט זיין קיין צו גרויסער אנדראנג ביי דער קאסע בעט די דירעקציע פון „סקאלא"-טעאטער דאס געעהרטע פובליקום, צו פערזארגען זיך מיט בילעטען וואס פריהער.

די יעהרליכע פערזאמלונג פון דער „שטעדטישער קרעדיטס-געזעלשאפט".

ווי מען האט עס געקענט פאראויסזעהען, האט זיך דער היי-יאהריגער אויסגאנג פון דער פערזאמלונג פון דער „שטעדטישער קרעדיטס-געזעלשאפט" געענדיגט מיט א נצחון פון די פאליאקען „אביוואטעלעס", וועלכע האבען געפיהרט א ענערגישע וואהל-אגיטאציע צווישען די פאליאקען. דעם נצחון זייערען האבען זיי אבער אויך צו פערדאנקען דאס, וואס די יודען און בעזונדערס די אלטשטעדטער זענען צו דער פערזאמלונג געקומען אין א גאנץ קליינער צאהל און צוליעב דעם איז אין ראט אויף דער שטעל פון א יוד געוועהלט געווארען א פאליאק און אויך אנשטאט א דייטש — א פאליאק.

די פערזאמלונג האט אין דער אנוועזענהייט פון 114 פערזאן געעפענט דער פרעזעס פון ראט ה' קארל קלוקאוו אויף וואס ס'איז אלס פארזיצענדער געוועהלט געווארען עדוארד הערבסט אלס בייזיצענדע האט ער איינגעלאדענט די ה"ה מאריץ פרינץ, סטאניסלאוו יאראטשינסקי, מיעטשיסלאוו פינקוס און ה' מ. סוליגא ווסקי, אלס סעקרעטער דעם דירעקטאר ה' לעאן נאיעווייטש. נאכדעם ווי די פערזאמעלטע האבען דורך אויפשטעהן דאס אנדענקען פון די פערשטארבענע ראטס-מיטגליעדער רודאלף ציעגלער, יאקוב הירשבערג און דעם דירעקטאר מיכאל קאהן, בעקענט זיך די פערזאמלונג מיט דעם טהעטיגקייטס-בעריכט פון דער געזעלשאפט, פון וועלכען ס'איז צווישען אנדערן צו זעהען פאלגענדעס: אין פערלויף פון פ'רגאנגענעם יאהר האט די אפעראציע פון דער געזעלשאפט דערגרייכט העכערע רעזולטאטען פון אלע יאהרען פון איהר 41-יעהריגער עקזיסטענץ. פון פערלאנגטע הלוואות אויף דער סומע פון 9,276,000 רובל האט מען ארויסגעגעבען 6,853,100 ר. דער רעזערווע-קאפיטאל פון דער געזעלשאפט בעטרעפט 2,963,582 ר. מיט 97 און א האלבע קאפ. דעפאזיטען האט די געזעלשאפט אין דער לאדזער רייכס-באנק אויף א סומע פון 1,181,409 ר. די אלגעמיינע סומע פון די דעפאזיטען וואס געפונען זיך אין פערשיעדענע אנדערע בענק און גרעסערע אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען בעטרעפט 17,237,691 ר. מיט 62 און א האלבע ק. אויסגאבען האט די געזעלשאפט געהאט 165,763 ר. מיט 68 ק. דער אקטיוו פון דער געזעלשאפט וואס גלייכט זיך מיט'ן פאסיוו בעטרעפט 47,356,970 ר. מיט 11 און א האלבע קאפ. דעם בעריכט און בילאנס בעשטעטיגען די פערזאמעלטע אהן דעבאטען. נאך קורצע דעבאטען ווערט דערויף בעשטעטיגט דער בודזשעט אויפ'ן היינטיגען יאהר, וואס זעהט פאר איינקינפטע 249,923 ר. מיט 95 ק. אויסגאבען ווערט פארגעזעהען 162,434 ר. מיט 59 ק. די איבריגע סומע פון 87,489 ר. מיט 37 ק. ווערט פארגעזעהען פאר'ן רעזערווע-קאפיטאל פון דער געזעלשאפט. און די סומען פון די אויסגאבען זענען צווישען אנדערן פאראויסגעזעהען: פאר די פייערלעשער-געזעלשאפט 9000 ר. און אויף פערשידענע צדקה-חברות 12,000 ר. די פערזאמעלטע בעטראכטען דערויף דעם פארשלאג וועגען ענדערן דעם 10-טען פונקט פון אוסטאוו פון דער געזעלשאפט, לויט וועלכען די סומען פון הלוואות אויף הייזער ווערען בעשטימט לויט דער אסעקוראנץ-נארמע. לויט'ן פארשלאג וועלכער ווערט נאך לענגערע דעבאטען בעשטעטיגט, ווערט דער פונקט געענדערט אזוי, אז די הלוואות אויף הייזער זאלען ארויסגעגעבען ווערען איבער דער גרויס פון דער אסעקוראנץ-נארמע. ס'ווערט אויך נאך קורצע דעבאטען אנגענומען דער פארשלאג צו ענדערן דעם 69 און 88 פונקט פון אוסטאוו אזוי, אז די דירעקטארען זאלען קענען פערטרעטען ראטס-מיטגליעדער אויף די זיצונגען.

דער פארשלאג פון 20 מיטגליעדער וועגען אומטוישען די ארויסגעגעבענע 5-פראצענטיגע פאנד-בריעף פון דער IV און V סעריע אויף טערמינלאזע פאנד-בריעף פון דער VII סעריע ווערט נאך קורצע דעבאטען אבגעווארפען.

דאן קומען פאר די וואהלען פון דריי דירעקטארען אויפ'ן ארט פון די ה"ה עדוארד הערבסט, מאריץ ספּושאנטשקאווסקי, וואס זייער קאדענץ האט זיך געענדיגט, און אויך אויפ'ן ארט פון פערשטארבענעם מיכאל קאהן. די ערשטע 2 ווערען פער אקלאמאציע ווידער געוועהלט און אויפ'ן ארט פון לעצטען קומען פאר געהיימע וואהלען, בעת וועלכע ס'ווערט געפיהרט א לעבהאפטע אגיטאציע פון די פאליאקען „אביוואטעלעס", וועלכע ס'איז אויך געלונגען צו בעקומען א גרויסע צאהל יודישע שטימען. דער אויסגאנג פון די וואהלען איז אבער געווען צו גונסטען פון די יודען, וועלכע האבען ארורכגעפיהרט אלס דירעקטאר מיט 89 שטימען ה' אלעקסאנדער וואלפיש. בעת דער קאנדידאט פון די „אביוואטעלעס" ה' פראנטשישעק הירשבערג האט נאר בעקומען 82 שטימען.

פיהלענדיג זיך ניעדערגעשלאגען פון דורכפאל פון זייער קאנדידאט אלס דירעקטאר האבען די „אביוואטעלעס" געארבייט מעשים, כדי חאטש א דורכצופיהרען אין ראט זייערע קאנדידאטען, דאס איז זיי געמיסערמאסען געלונגען א דאנק דער צובערעקלונג פון די שטימען פון דער קליינער צאהל אנוועזענדע יודען אויף דער פערזאמלונג. דער רעזולטאט פון די וואהלען איז פאלגענדער: עס זענען ווידער געוועהלט געווארען די ה"ה דוד לאנדע און יוזעף וואלאנעק און אויפ'ן ארט פון די פערשטארבענע זענען געוועהלט געווארען ה' סטאניסלאוו יאראטשינסקי און אויך די ה"ה לעאן יעזשערסקי און מיעטשיסלאוו סוליגאווסקי, וועלכע זענען ארויסגעשטעלט געווארען דורך די פאליאקען „אביוואטעלעס". אין אלגעמיין איז דער אויסגאנג פון דער פערזאמלונג פאר די יודען נישט קיין בעפריעדיגענדער, פיעל האט

צו דעם באנדיטיזם ארום סילנוו,

די פערזאנען, וועלכע האבען דאנעל'ן געזעהן מיט זיין חבר פרייטאג ביי טאג אין רענטשנער וואלד, איידער ער האט אויסגעפיהרט דעם מארד איבער דעם סאלטים טערקין, געבען איבער פאלגענדע איינצעלהייטען:

די גאנצע צייט געפינט זיך דאנעל אין בעגלייטונג פון נאך א צווייטע פערזאן, אהן וועלכע ער ריהרט זיך ניט אויף קיין טריט.

פרייטאג ביי טאג, האט אנ'אלטע פויערטע, דורכגעהענדיג דער רענטשנער וואלד, בעמערקט, אז אין דעם געדיכטסטען ארט פון וואלד, ליגט ביי דעם דורכגאנג אויסגעצויגען א מענש און שלאפט און ביי איהם שטעהט א צווייטער, וועלכער האלט א ביקס אין איין האנד און אין דער צווייטער האנד א רעוואלווער.

שפעטער זענען אין וואלד אנגעקומען צוגעהן 2 יונגע קריסטינס, נאר דאס מאל האבען זיי שוין געזעהן ווי א צווייטער איז געשלאפען און דאנעל, וועלכען זיי קענען גאנץ גוט, איז געשטאנען אויף דער וואך, מיט א ביקס און א רעוואלווער.

די זעלבע נאכט האבען בריידע ניט ווייט, טאקע אין דארף קלעמענטינאוו ערמארדעט דעם סאלטים טערקין.

*

איינער קארעספאנדענט האט געהאט א געשפרעך מיט'ן פאטער פון באנדיט דאנעל, וועלכער געפינט זיך אין דארף פושינלאוו, פעטראקאווער אויעזד. באגומיל שטעפער חיים ער און איז אלט 70 יאהר.

דער אלטער באגומיל שטעפער, איז א ארבייטסואמער און ערהרליכער דייטש, געווען א מאל א רייכער קאלאניסט.

דאנעל—דערצעהלט מיר דער אלטיטשקע, איז צו 12 יאהר שוין געווען א גנב. אזוי לאנג ווי דאנעל'ס מוטער האט געלעבט, האט ער נאך געקענט עקזיסטירען מיט זיין ווירטשאפט, נאך דערנאך האט דאנעל איהם בערויבט פון אלע זאכען און געבראכט איהם צו אזא צושטאנד, אז ער מוז אויף דער עלטער ארבייטען ביי פרעמדע קאלאניסטען.

די לעצטע צייטען, איידער ער איז געגאנגען אבזיצען די ארעסטאנטסקע-ראטע אין שערדזשער טורמע, פלעגט דאנעל איהם אויך שלאגען און אויסקלאהמען ווי פיעל געלד ער פלעגט ביי זיך האבען.

דאנעל איז מיט א יאהר צוריק בעפרייט געווארען פון שערדזשער טורמע, לויט דעם אלערהעכסטען מאניפעסט, און איז געקומען קיין סילצוו אבנעהמען 60 רובל ירושה, נאך זיין פערשטארבענער שוועסטער מארטא. פון דעמאלט אן האט ער זיין זוהן דאנעל'ן פאר די אויגען ניט אנגעזעהען.

דערצו גורם געווען אויך דאס, וואס די דייטשען, וועלכע געהען שטענדיג אויף דער ראזינער פערזאמלונג האנד אין האנד מיט די יודען, זענען דאס מאל געקומען אין זעהר א קליינער צאהל, צוליעב וואס זיי האבען אויך פערלוירען א מיטגליעד אין ראט. (ג)

ארעסטירט א באנדיט.

די נעהיים-פאליציי האט בעקומען א מעלדונג, אז אויף וואלטשאנסקא 65 געפינען זיך באנדיטען. מען האט אהין ארויסגעשיקט א גרעסערע פאליציי-מחנה און בעת א רעוויזיע ביי'ם סטרוזש געפונען א פערדעכטיגען יונגען מאן, וועלכער האט הערוועהענדיג פאליציי ארויסגעכאפט א רעוואלווער און געוואלט שיעסען. מען האט ביי איהם אבער גלייך צוגענומען דעם רעוואלווער און איהם ארעסטירט.

אין אויטשאסטאק, וואו מען האט איהם געבראכט, האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער יונגערמאן הייסט נוסטאוו אייכבלאט 18 יאהר. מען האט ביי איהם געפונען א רעוואלווער און 58 פאטראנען.

פון דער ווייטערדיגער אונטערזוכונג האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דעם 12 יאנואר איז ער אנגעפאלען אויפ'ן בוכהאלטער פון אלעקסאנדר ראטשילד'ס פאבריק, מאריץ פריילך און ביי איהם 400 רובל צוגערויבט. דאן איז ער אוועק קיין ווארשוי. פון דארט קיין סאסנאוויץ, וואו ער האט געקויפט צוויי בראונינגס און צוריקגעקומען קיין ווארשוי, ער האט אין ווארשוי געוואוינט ביי זיינעם א בעקאנטען. ווען דער לעצטער האט דערוועהן, אז אייכבלאט האט ביי זיך רעוואלווערן האט ער זיי צוגענומען און פערניכטעט, ער האט דאן געקויפט אנ'אנדער רעוואלווער און געקומען צוריק קיין לאדז אויף „ארבייט".

מען האט איהם אבער ארעסטירט און אזוי ארום געמאכט א סוף צו זיין שעדליכער טהעטיגקייט.

רעדאקטאר: י. אונגער.
ארויסגעבער: ע. האמבורסקי. א. טענענבוים.

גרויסעס טעאטער דיר. י. זאנדבערג.
היינט מיטוואך לעצטער אבשיעדס גאסטראל
פון דער גרויסער קינסטלערין דער איינציגער יודישער סופרעטען-קעניגין
מיס קלארא יאנג
אין דער בעליעבטער קאמישע אפערעטע
חאנציע אין אמעריקא
די הויפטראלע „חאנציע" אונזער טייערער גאסט מיס קלארא יאנג.
בעמערקונג: מארגען דאנערשטאג פאהרט די גרויסע קינסטלערין מיס קלארא יאנג אויף א לענגערע צייט נאך רוסלאנד פון וואנען זי וועט צו אונז צוריק קומען מיט א גאנץ נייעם רעפערטואר.
ווער עס וויל זיך פערגעבשיעדען מיט דער גרויסער קינסטלערין זאל בעצייטענס פערזעהען מיט בילעטען.

אנאנס! א גאכט אויס אמעריקא!
נעקטערען איז אנגעקומען נאך לאדז דער בעוואוסטער דראמאטישער שוישפיעלער
דער אמעריקאנער סטאר
מר. עליאס ראטשטיין
און וועט געבען נור איינינע געצעהלטע גאסטראלען.
איבערמארגען פרייטאג-צונאכטס ערשטער גאסטראל. ס'ווערט אויפגעפיהרט צום ערשטען מאל דאס שפאנענדע לעבענסבילד פון מ. ריכטער
צו שפעט
צווייטער גאסטראל שבת נאכמיטאג 3 א זייגער. אויספיהרליכעס מארגען אין „ל. ט."

אין דער
Частное женское училище
פון א. ס. בריש ווידזשעווסקא 16
קענען זיך שילערינען פון 6 יאהרען און טעגליך אין דען טולרוימען איינשרייבען. 21 540

שמירערס, העפטערס
אויף שמאלע דראמטווי אויך לערנינגלעך און לערנמעדלעך געגען באלדיגע צאהלונג ווערען געזוכט אין דער שאכטעל-פאבריק שרערניע 40. 543

אקריטישע שניידער-געזעלען
אויף חאנדנייהערס ווערען געזוכט ביי וויינשטאק, ווידזשעווסקא 47. 542

מעבעל 539
אבריזוהאלבער פערקויף איך בילינ, שלאפצימער, דעמבענע נארניטור מעבעל, קרעדענס. ויעלאנא 10 ח. 3 1-טען שטאק.

Фроимъ Флюмъ
потерялъ свой паспортъ, выдан. маг. гор. Лодзи. Отдать въ полицію.

Dr. med. Zacharow
Dr. med. I. Izykson
Dr. Wołyński
Dr. med. Leyberg

פאביאניץ.

די טעג ווערט ערעפנעט א ביבליאָטעק פון יודישע און העברעאישע ביכער פון די בעסטע שריפטשטעלער. ס. דאקטארטשיק דלוגע שטר. הויז ה' ווינבערג. 536 1

הערען-שניידער-געזעלען

ווי אויך מיטנעמער, עס קאן אויך זיין פון גומע מאנאזין-ארבייט, צעגעל-ניאנא 29, ו. 32. 530 1

איינע פארמירקע

אבער איין פארמירער וואס זאל קענען עטוואס רעפאורירען ווירד געבראוכט, מאלנא שטר. 6 בי ווראצלאווסקי. 524 2 5

קנאבען-אנצינג-געזעלען

אונד שנידער-געזעלען צו צמינגע הויזען ווערען געזוכט בי יוסף זארעצקא זאלארניא שטר. 30. 534

לערניונגלעך, ווערען צו א גוט אך זאפארט געזוכט, גוטשטין געגן צו שיקען, געבען באלדיג אדר ה. ג. ביעלאווסקי, פאנסקא 62. 529 1—

שניידער-געזעלען

צו שילער-ארבייט, ווי אויך הויזען-מאכער קענען זיך מעלדען אט זאפארט בי גאטע בעדינגונגען בי מ. מינדעל, נאוואמיעסקא שטר. 9. 538

5 מארגען שרוה'שע ערד אין א שעה-נער געגענד (עס פליסט א וואסערל בעזעצט מיט בייטלעך) נאפארט צו פערקויפען אין קאלי בי לאדז. געה-ערעס צו ערפאהרען ריבנא 13 בים מירב. 532 2 1

אין פעטערבורג

ווער ס'האט עפעס צו ערלעדיגען קען זיך ווענדען צו:
Гиршу Маковскому, Калишъ, Новая № 9.
אין לאדז—צו ערקונדיגען בי:
מ. בערלינסקי ראזהדאוסקא 19 (דער הויז-הויט). 525 3 1

פאלשע קלאנגען

אזוי ווי עס געהען שרום קלאנגען, זו מיין געשעפט פון וועש פאבריקאציע 5 עקזיסטירט גאנש מעהר, מיילע הערמיט זו דאס איז פאלש, בי מיר בעקומט מען וואשינער וועש אויף הורט אין ענצעל ווי אויך ראמשען צו בילינע פרייזען, בי גאלדער, פאבריקאציע 5. 503

מאנאזין-שניידער-געזיילען

ערשטען ראנגעס, אויך געהערס אין לערניונגע ווערדען געזוכט בי ע. פינגאקס זאלארניא 31. 521 2 1

די ערשטע
הייראנשטאלט-
אמבולאטאריום
פיר מאמענדע קראנקע,
פעטריקויער 45 טעלעפאן **30-13**
דר. ק. בלום, נאו.- אויערען- אונד האלז-קראנקה. מאגט., דיינעס., מיטאו., דאמער-שמאנ. פון 1—2, פרעטאג, שבת, זונט. פון 9—10 פריה.
דר. י. ליפשיץ, קינדער-קראנקהייטען פון 1—2.
דר. מ. קאנטאר, חירורג-קראנקהייטען פון 2—3 און 7—8.
דר. מ. פאפיערני, פרויען-קראנקהייטען פון 3—4.
דר. ב. דאנכין, אויגען-קראנקהייטען געהמט אן שעגליך פון 9—10 פריה.
דר. י. שווארצוואלד, אינערליכע אין נערוועזע פון 10—11 אונד $5\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$.
דר. ל. פריבולסקי, הויט אונד געגע-רישע קראנקהייטען זאגט. דיינעס. דאנערשט. אונד פרעטאג פון $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$.
מאגטאג, מיטוואך אין שבת פון 8—9.
דר. שומאכער הויט אונד געשלעכטס-קראנקהייטען, מאגטאג, מיטוואך אין שבת פון $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$. דיינעסטאג, דאנערשטאג אונד פרעטאג פון $8\frac{1}{2}$—$6\frac{1}{2}$ אבענדס, זונטאג פון 2—3.
בלום, אירי-אנאליזיס, פאקען זעצען, אינהאלאציאן נאך סיסטעם פראפעסאר קראסטען.
פיר אונבעמיטעלטע בעראטונג 50 קאפ.

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט
דר. לעזווקאוויטש
הויט ווענערישע בעזונד-לערען אונד בעהאנדלונג. בי מיפילים **806—914** טרעפער: הייל אונד אחן שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכט. דאמען פון 5—6.

ד"ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom
ארזנ. אים שבולאט. פון רויסען-קרייז **12 זאוואדזקא 12**
הויט געשלעכטס אונד ווענערישע קראנקהייטען. (בעהאנדלונג מיט עלעקטריציטעט) **606—914** (ענטפערונג לעסטיגער חצרי, מלכות). א. ו. ה. 12—$2\frac{1}{2}$ 5—8 ואנטאג 11—4

דר. ל. פריבולסקי
פאלודניאווא 2. טעל. 9-13.
ספעציאל-ארצט פיר הויט, ווענערישע אין, האר-קראנקהייטען עם מענער-שרעצע, אויף קאסמעטישע מיטלען, בעהאנדלונג פון סיפילים נאך עהרליך האטא **606-914** אהנע בערופס שטערונג. הייל מיט עלעקטריציטעט אונד וויבראציאנס-מאסאזש. שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4—9. פיר דאמען 5—6 בעזונדער תאר-טעציטער.

אקושערין-מאסאזשיסטין
דיפלאמירט פון מינזערל. מעדי-ציין-אקאדעמיע אין פעטערסבורג
נעמט אן מאסאזש, געבורטען הויט-אינ-שפרעצונגען, ערשיילט ראטה אונד הילפע געהיימע פאלשענדיגער סקרעט בריפסט-ענטוויקלונג.
אנדרשעיא 39. ה. 13. פון 12—3.

אין דער פרוואט
קנאבען-שולע
(Частное мужское училище)
פון **יצחק גאלדבערג**
59 צענעלניאנא 59
ווערען אנטעלדונגען פון נייע שילער אנגע-נאמען טעגליך פון 9 ביז 11 אוהר פאר-מיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אבענדס אין דער קאנצעלאריע פון דער שולע. 478

Частное мужск. училище
Петроковская 31
די יודישע פרוואט
קנאבען-שולע
31 פעטריקויער 31
נימט אן שילער טעגליך. 5289

1 גראסער זאאל 37×16 □
געאייגנעט פיר מאנץ-זאאל, **2** גראס-סע זעלער 16×32, 8×37 □
געאייגנעט פיר קינאמאטאגראף, שטרימפ-פאבריק א. ז. ה. מיט גאז אונד עלעקטריש-שעם ליכט, ווי אויך פראנט-לאדען אונד פערשיעדענע וויהנונגען אויף **זאכאדניא שטר. 26** צו ערפאהרען בי מ. ראזענ-בערג, פולנאצנא № 11. 5400

דער ערשטער אין עלטעסטער לאדזער
Я. Берманъ
קאלינגראף
לעהרינט אויס אין 6 קורצער צייט שרייבען די שענסטע קאליגראפישע קאנטארסקע שנעלשרייבען. 31 מיט מעניגע בעלאהנונג. 483
Полудневая 25 кв. 26.

שטעל-זוכענדע
עס איז ערשיינען א בוך פון מ מארמי-נאווסקי, א אנוויטונג צום ריכטיגען און שנעלען מאסען נעמען אין הענדלס, הייראשאפטליכע אונטערנעהמונגען, רעגיע-רונגס אנשטאלטען מיט א סך מוסטערן פון בומעס און ברייף. דער פרייז איז 75 קאפ. זי בעקומען אין ביכלער-לעראן: „Торгово-Промышленный Дѣятель" г. Рига, Почт. ящ. 710.
אדער אין נרעכערע ביכלער-הענדלונגען, פאר נאגנאהמע 23 קאפ. מעהרער. 471

צו פערמיעטען
פיר זאפארט 2 שעהנע פראנט צימער, 4 עטאגע אונד קעללער-וואהנונגען, גע-אייגנעט אויך פיר פאבריק, אונד פון 1 יוגלי צו פערמיעטען 3 צימער עס קיכע אויך אייגע שעהנע גראססע וואהנונג בע-שטעהענד פון 5 אדער 6 צימער עס קיכע מיט אלע בעקוועמליכקייטען, וויי אויך גראסער לאדען מיט וואהנונג. צו ערפאהרען אויפ'ן ארט בי שעטשינסקי. 432 3 2

א שעהנע וואהנונג
3 צימער און קיכע מיט בעקוועמליכקייטען פון 1-טען יוגלי צו פערמיעטען. זאוואדזקא שטר. 18, א גרויסער גארטען אין הויף. 354 3 3

נאוואמיעסקא 6
צו פערמיעטען פערשיעדענע געשעפטס-לאקאלען מיט אויך וואהן-לאקאלען מיט בעקוועמליכקייטען. צו ערפאהרען בי משה פרעגקעל, נאוואמיעסקא 21. 517

אקרימטשע-ארבייטער
מיכטיגע, ווערען זאפארט געברויכט בי מ. גארט, חידזעווסקא 19. 33 461

Лясекъ Іосифъ Майеръ
Шимоновъ
потерялъ свой паспортъ, выдан магистр. гор. Петрокова. Отдать въ полицію. 450 3 2

Алтеръ Бенъ-Ціонъ Мордковъ
Давидовъ Краусконфъ
потерялъ свой паспортъ, выдан гмин. Росніже Петроковск. уѣзда и губерніи. Отдать въ полицію. 388 3 3

מעדלעך
וועש צו נעהען ווערען געזוכט בי בלומענ-פעלד, חידזעווסקא 19. 458

קאמפאזיטאר
אין מוזיקלעהרער
ז. זילבערטס
אין אויס מאסקוי צוריקגעקעהרט. גיט אונטערריכט ספעציעל אין שטימען-בילדונג, קלאוויר, טעאריע, הארמאניע אין פולען קורס פון קאמפאזיציאנען. וואהנהס דזיעלנא № 41 עטפטענגע פון 11 ביז 1 און פון 4 ביז 7. 6829

Раце Якубовичъ
потерялъ свой паспортъ, выдан. магистратомъ гор. Лодзи. Отдать въ полицію. 537 3 1

מעדלעך ווערען געברויכט בי ליבערמאן, אלטער-ריינג 1. 531 2 1

שוינט אייער געלד!
קומט און איבערצייגט אייך!
אין אדרעס פון אלע ווענערישע בעזונד-לערען אונד מעגער שוויכע. בי מיפילים **806—914** טרעפער: הייל אונד אחן שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכט. דאמען פון 5—6.

ד"ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom
ארזנ. אים שבולאט. פון רויסען-קרייז **12 זאוואדזקא 12**
הויט געשלעכטס אונד ווענערישע קראנקהייטען. (בעהאנדלונג מיט עלעקטריציטעט) **606—914** (ענטפערונג לעסטיגער חצרי, מלכות). א. ו. ה. 12—$2\frac{1}{2}$ 5—8 ואנטאג 11—4

דר. ל. פריבולסקי
פאלודניאווא 2. טעל. 9-13.
ספעציאל-ארצט פיר הויט, ווענערישע אין, האר-קראנקהייטען עם מענער-שרעצע, אויף קאסמעטישע מיטלען, בעהאנדלונג פון סיפילים נאך עהרליך האטא **606-914** אהנע בערופס שטערונג. הייל מיט עלעקטריציטעט אונד וויבראציאנס-מאסאזש. שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4—9. פיר דאמען 5—6 בעזונדער תאר-טעציטער.

אקושערין-מאסאזשיסטין
דיפלאמירט פון מינזערל. מעדי-ציין-אקאדעמיע אין פעטערסבורג
נעמט אן מאסאזש, געבורטען הויט-אינ-שפרעצונגען, ערשיילט ראטה אונד הילפע געהיימע פאלשענדיגער סקרעט בריפסט-ענטוויקלונג.
אנדרשעיא 39. ה. 13. פון 12—3.

Dr. Rejt
שרעדניא 5 — טעלעפאן 33-79.
ספעציאליסט אויף קראנקהייטען: הויט, האר, ווענערישע, געשלעכטס און ערעצ-ליכע קאסמעטיק. הייל מיט סיפילים מיט פאלווערסאן עהרליך האטא 606 און 914. הייל מיט עלעקטריע, עלעקטרומאגנעטיזם (אנטפערונג פון האר), בעלויכטונג פון קאנאל (אנטערסאקאפיע). שפרעכשטונדען פון 9 ביז 1 אונד פון 5—8. זונטאג און פעטרעסאנען פון 10—2. פיר דאמען 6 בעזונדער תאר-טעציטער. 5416

Dr. Trachtenherz
זאוואדזקא 6.
טעל. 34-76.
נעה. אסיסטענט דער פעטערסבורגער ספעציאלען שפרעכ שטונדע.
ספעציאל-ארצט פיר סיפילים הויט ווענע-רישע קראנקהייטען אונד מענערשוועכע. בעהאנדלונג נאך עהרליך האטא **606—914** הייל מיט עלעקטריציטעט. שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 5. בעזונדערע תאר-טעציטער. 1468

מיין טאנץ-שולע
אין שוין איבערטראגען אויף זאוואדזקא 5
צוליעב דעם רעמאנט ווערט נאך נישט געטאנצט. דעם טאג פון דער ערעפנונג ווערט ספעציעל אנאנסירט.
מיט האכאכטונג ד. פריעדוואלד. 415 12 3

Hermann Hirt
הערמאן הירט
הויך-טיעפבוי-אייזענבעטאן
טשענסטאכאוו, שקאלנא שטר. 6, טעלעפאן 624
צוויינעגעשעפטע און קענינגסהיטע, לאוראהיטע אין ראדאם.
אנגעהמונג פון בוי-ארבייטען אלער ארט אין הויך- און טיעפבוי, בערג-בוי אין הימענבעטריעב, בעטען- און אטעג-בעטען-בויטען, האסערבוי, פאבריקס-בויטען, האלאייזען און מארמינאייזען, קעסעל אינסווירונגען, קוימענס.

וואהרנונג!!!
האבע די עהרע בעקאנט צו מאכען, דאס דיע אלט בערעהמטע שוה-קרעם-פאסטע
„פאמאלין" „Pomalin"
מיט דיע פירמע
„POMALIN" „סטאניסלאוו פישער"
ווערט איזט דורך דאס הארבעל-מיגיסטעריום בעשטעטיגט מיט דער פאבריקס-מארקע אונטער דען № 16046 אונד דער עטיקעט אונטער דען № 26919. בעזוגצע איך דאס אלייגיגע רעכט זיך צו בעגנאדען, אונד דיע אלע נאכגעמאכטע פאסטעס, ווערען ווען נאך עהנליך צו מיין „פאמאלין" ווי צב"ש. „Romalin" „Purolin" „Pumolin" „Pamolin" אד"ג. ווערען קאנפיסקירט ווערען אונד פערקויפער ווערען פערפאלגט ווערען, זי ווי איך האבע דען 24-טען ד. מאנאט בעגען אייגיגע נאכמאכער עס פערקויפער אין ווארשא בי **I. Anszyn Nowolipki 33** אונד אין דער פראהיגע פארגעטרעטען אונד די וואארע קאנפיס-קירט. ווי אויך דען 24/6 ד. מ. האבע בעפונדען בי **I. Grünbaum** נאוואליפיע שטר. 43 הונדערט מיט עס ליכע וועצען דומצעגט נאכגעמאכטע פאסטע מיט דען נאמען „Pumalin" אין די נאכמאכער ווען אויבערגעבען צום בעריכט. דארום בעטטעס די פירמע סטאניסלאוו פישער ווערכע איזט שוין פון לאנג בערעהמט מיט איהרע אויסערבייטונגען דאס אויך אויף וועטער זאל דאס געהרמע פובליקום איהר שענקען דאס צוטרויען אונד בעים קויפען די קרעם-פאסטע „פאמאלין" נוט צו בעאכטען לויט דיע בעשטעהענדע עטיקעטען ווערכע איז מיט דיע פירמע „סטאניסלאוו פישער" בעצייכענט. מיט אכטונג
STANISŁAS FISZER VARSOVIE.

Taserstoff für Textilfabriken.
Das Verfahren eines concurenzlosen SEHR GUTEN Taserstoffes, zur Beimischung von Wolle & Baumwolle, deren Rohfasser in Russland billig zu haben ist, ist für Russland zu verkaufen.
Offerten von ernstlichen Selbstinteressenten unter Chiffre B. W. 404. an die Expedition des Blattes. 5489 3 1

T-во „ФОРНАРИНА"
рекомендуетъ
Chrysanthémes d'Or
цвѣт. одеколонъ
мыло и духи
нѣжнымъ, продолжительнымъ запахомъ.
5284b

קאפשמערצען, מיגרענע
רעווטשטיזם אין ארטרעטיזם טהוט גרינדליך בעזייטיגען „Migrero-Nervosin"—„מיגרענא-נערוואזין" צו בעקומען אין אלע אפטייקען אין אפטייק-סאנזוגען. א פלאשע 10 קאפ. דער ארט געברויכען: ארויפשטיען דעם מאגען אויף דער צונג אין נאכטרינקען וואסער מיט ציטרין. ארזינגעלער „מיגרענא-נערוואזין" איז אייביג מיט דער מארקע א „האן" „Kogut". אבער קיינמאל ניט אין אפלאטקעס. 5166 28

אדוואקאט
נ. ווייינבערג
77 דלוגא 77
שפרעכ. 8—11 פריה און 2—10 אבענד. 5006
א. א. אויך מיליטערזאכען אין אלע ארט שתדלנות אין אלע רעגירונגס-אנשטאלטען.

א פרעמיע פון 100 רובל
בעקומט איהר
נישט, אבער 35% אויף לאמפען, וועלכע איך האב יעצט מיטנעברענגט פון בערלין, אין פיינ-סטע אויספיהרונג און רייכהאלטיגען לאגער, נאמיט אלע צובעהערע צו גאז, עלעקטריש, נאפט און שפריט, טאשענלאמפען גייסטע פאסאנען און זאפאלניטשקעס. 5354
י. ניימארק
פאלודניאווא 12, טעלעפאן 32-91.

היילאנשטאלט פיר הויט- אונד ווענערישע קראנקהייטען
ד"ר ל. פאלק, ז. גאליץ א. סט. יעלניצקי
וואולטשאנסקא 36. טעלעפאן 14-81.
אויפגאהמע שטאציאנערער קראנקער (אין איינצעלצימער אונד אלגעמיינען קראנ קענזאלען). — טעגליך אמבולאטאריש עמפאנג אונבעמיטעלטער פאציענ-טען. קאנסולטאציאן 60 קאפ. 737
רעגנטגען, ליכט- אונד עלעקטריציטעטס-קורען.
בלוט-אונטערזוכונג בי סיפילים. עלעקטרישע גליהליכט-בעדער.
שפרעכשטונדען דער שטאנט: פון 8 ביז 9 אוהר פריה. 12 ביז האלב 2 אוהר מיטאגס און $7\frac{1}{2}$ ביז $8\frac{1}{2}$ אוהר אבענדס. — שם זון- אין פעטרעטאגען: פון 8 ביז 10 אוהר פריה און 12 ביז האלב 2 אוהר נאכמיטאגס.

Dr. med. Langbard
גאוו. אסיסטענט אין בערלינער קלינוקען ווענערישע קראנקהייטען, ספעציעל מרינער און סיפילים
נאך די נעשטע בעהאנדלונגס-מעטהאדען.
זאוואדסקא 10, טעל. 33-88.
שפרעכשט. פון 8—1 און פון 4 ביז $8\frac{1}{2}$ אבענדס. 5415

Dr. A. Grosglik
רעגנטגען און ליכט-הייל-אינסטיטוט.
זאכאדניא 68 טעל. 16-86.
הויט, האר, ווענערישע אין הארן-אינ. קראנקהייטען. בלוט-אונטערזוכונג בי סיפילים בעהאנדלונג מיט רענטגענשטראהלען, קוארץ ליכט און האכפעקוענצען (ארסאנאלזיאציאן) שפרעכשטונדען פון $8\frac{1}{2}$—$11\frac{1}{2}$ און פון 6—8. פיר דאמען 5—6.

נוטע הערען-שניידער-געזעלען
ווערען געזוכט, פעטריקויער 33 № בי טערעדמקא. 22 499

ד"ר א. טערעשקאוויטש
אינערע קראנקהייטען
(הארץ, לונגען)
ווידזעווער 40, טעל. 26-92.
שפרעכשט. פון 5 ביז 7 נאכט. 4342

צאהן-ארצט ב. הורוויץ
ציעגעל-שטר. 45.
אנגענומען וואכענטיג 55.
נימט אן טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אבענד בעסט פריים צייטן אהנע שמערצען, קינסס-ליכע צייטן מיט אין אהנע נומען אויס גאלד און פלאטען. גאלדענע קרונען און בריקען-ארבייט. פיר ארמעטע און שוועכע אויסערגעוועהנליך בילליגע. 67

Dr. P. Grossman
דר. פ. גראסמאן
אינערע און קינדער- קראנקהייטען
פעטריקויער 15, טעל. 31-88.
שפרעכשט. 9—10 פריה און 7—8 נאכט. 2144

Drei Tropfen
Kaol
Kaol
פליסיגע מעטאל-פאליטור, מאכט דאס שוויציגסטע מעטאל שפיעגעלבלאנק, נור עצט מיט 2 פאהנען. צו בעקומען אין אלע ארט. פערטרעטער:
נוסטאוו ראזענטהאל, וואַרשוי—לאדז.

Amor
פליסיג
Bester Metallputz
פאבריקאטען דער בערייהמטען פוטצפאמאדע „אמאר"
חעם. וועדקע לובשינסקי עס קאמפ. פאבק. נעו. בערלין. 4308

פיר ווענינ נעלד א גוט געשעפט
8 צווירמאשינען א 32 שפינדעל, 4 קרעצ-מאשין, 3 טרייבמאשינען, 4 האספעל אלעס אין פאלען גאנג מיט גוטע קונדען, איבער-צוגעבען. פעטריקאווער 167, רעכטע אפ-ציגע 1 אייגגאנג. 2 שטאק 463 3 2

געאיבטע שטאפערינס
זענען געהטיג בי דער פירמע ברוק סימאנאווסקי און קאמפ. שו. אנגע 25. 2 2 500

לערניונגלעך 501
ווערען געזוכט צום טאמבאריען, געגע-באלדיגע צאהלונג. ווי אויך טאמבאריעס צו ארבייט, אין דער טאמבאריפאבריק פון ר. האפמאן, אלעקסאנדראווסקא 66.

מ עהנענדיג דען ערשטען טאג יום-טוב פון גרינען רינג דורך זיקלאנא, דלוגא, קאנ-סטאנטינער בי 80 אין פערלוירען גענאנ-גען איין זילבערנער ארם-באנד מיט שטיינ-דליך. מען בעט דעם עהרליכען פינדער גענען בעלאהנונג אבצוגעבען אויף גרינען רינג 6 בי ש. סימאווסקי. 2 2 507

Abzugeben in Pabianice eine
Bierniederlage
mit eingeführter Kundschaft.
Näheres Brauerei „THOMAS".
480 3 2

איין ערשטקלאסיגער
חערען צושניידער, האט פראקטעצירט 6 לענגערע צייט אין אויסלאנד, וזכט שטע-לונג. אפערטען אין אדרס: ד. בל. סוב „L. Ch.". 477

א פעהיגער
מלמד גוט בעוואוסט מיט זין פעהיגקייט אין אלע יודישע לכודים: תלמוד, תנ"ך, העברעאיש און דקדוק—וזכט צו לערנען בי יענעם אין דער היים: מעגליך 6 גאנ-צען טאג אדער שטונדען. אנצופרעגען אין לאדזער טאגעבלאט. 5868

אם בעוואוסטע חדר פון ישראל שוואדזאק, זאוואדזקא 24, אין צוריק געעפנעט געוואָרען. נעהמט אן תלמידים מעגליך. גאראנטיר דן בעסטע צופריעדענ-הייט. 401 מיט אכטונג
ישראל שוואדזאק, זאוואדזקא 24

לערניונגלעך קעגען זיך מעלדען אין דער שאלטעל - פאבריק פאנסקא שטר. 8. 453 3 2

Abzugeben in Pabianice eine
Bierniederlage
mit eingeführter Kundschaft.
Näheres Brauerei „THOMAS".
480 3 2

Крупная Сибирская фирма
ищетъ коммиссіонеровъ по продажѣ сливочнаго масла. Новониколаевскъ, Томской губ.
Е. Ѳ. Навроцкій. 533 3 1

וואַרשוויער ציר A. Ciniselli אויפן טארגאווי רינעק.
היינט מיטוואך האלב 9 א זייגער אין אוועגד וועט געגעבען ווערען דער
פיערטער גאלא-אבענד
מיט דעם ריעזען-וועלטשטאט-פראגראם. לעבען, עלעפאנטען, זשעברעס, מאסען דרעסירען פון פרוי און הער דירעקטאר א. ציניזעלי. די וואלקענקראצער, די פרייז-געקרייגטע קרעאלין, קאצען אין אעראפלאן, טרופע ליאס, קאפ. ראלאנד, איקארישע שפיעלע, דער קאנאנענקעניג, באלעט, קלאאונס און אלע אנד. אטראקציאנען. נעוועהנליכע פרייזען. די קאסע איז אפען פון 11 ביז 2 און פון 5 אונאונטערבראכען.

A. O. Teschich & Co
(Inhaber A. O. Teschich und Paul Kessler)
Lodz, Widzewskastrasse Nr. 62, Lodz.
empfehlen:
Beste inländische Stein-Kohlen für Fabriks- und Hausbedarf, **Zabrzer Stück, Würfel I, Würtel II u. Nuss-Koks,** vorzüglich geeignet für Central-Heizungs-, Saugasmotor-Anlagen und Schmiede-Zwecke, **Portland-Cement, in- und ausl. Chamottesteine, Chamottemehl, Terracottaplatten, glasierte Platten für Wandverkleidungen, Zinkblech, Teer-Asphalt, Goudron, Klebemasse** etc. etc.
Ausführung v. Asphaltirungs-Arbeiten, Terracottafussboden- u. Wandverkleidungs-Belag.
Wir machen die Herren Interessenten ganz besonders auf unsere vorzügliche, aus nur erstkl. Rohmaterialen, nach unserem eigenen verbessertenVerfahren hergestellte
Asphalt-Dachpappe „Bitum" sowie Asphalt-Pappe „Bitum" ohne Sand
prämiert mit goldenen u. silbernen Medaillen, aufmerksam.
Jede Rolle Asphalt-Dachpappe unserer Fabrikation ist mit Plombe u. nebenstehendem gesetzlich geschütztem Waren-Zeichen versehen, worauf wir zu achten bitten.
5485 1

Dr. Leon Grossman
אינערע, אויגען-קראנקהייטען
פעטרעקויער שטר. 88.
שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 אבענדס.
טעלעפאן 34-81.

מארגען דאנערשטאג דען 23-טען אפריל 8 א זייגער אין אוועגד וועט אין זאל פון לאדזער מענער-געזאנג-פעראיין אויף פעט-ריקויער שטר. 243 פארקומען א
ליעדער-אבענד
פון **ערנא בלומענטהאל**
פרוי
(סאפראן) אונטער גיטיגער מיטווירקונג פון ה' ברונא ראטהאקער
(פארימאן) אויס בערלין.
בילעטען פון 75 ק' ביז 2 רובל 25 ק' צו בעקומען אין דער בוכהאנדלונג בי ר. ערדמאן, פעטריקויער שטר. 157. 374

1 פאבריקסלאקאל
3 זעלער 16×80 **עקסטרא הויך**, געאיינגעט פיר שפינערייען, וועבערייען און דעסגלייכען, פון יוגלי אב צו פערפאכטען אויף פאנסקא 50. צו ערפאהרען: דלוגא 79, פאפיער-פאבריק. 522 3 1

Drei Tropfen
Kaol
Kaol
פליסיגע מעטאל-פאליטור, מאכט דאס שוויציגסטע מעטאל שפיעגעלבלאנק, נור עצט מיט 2 פאהנען. צו בעקומען אין אלע ארט. פערטרעטער:
נוסטאוו ראזענטהאל, וואַרשוי—לאדז.

Dr. Grossman
דר. פ. גראסמאן
אינערע און קינדער- קראנקהייטען
פעטריקויער 15, טעל. 31-88.
שפרעכשט. 9—10 פריה און 7—8 נאכט.

Dr. Trachtenherz
זאוואדזקא 6.
טעל. 34-76.
נעה. אסיסטענט דער פעטערסבורגער ספעציאלען שפרעכ שטונדע.
ספעציאל-ארצט פיר סיפילים הויט ווענע-רישע קראנקהייטען אונד מענערשוועכע. בעהאנדלונג נאך עהרליך האטא **606—914** הייל מיט עלעקטריציטעט. שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 5. בעזונדערע תאר-טעציטער.

Dr. Rejt
שרעדניא 5 — טעלעפאן 33-79.
ספעציאליסט אויף קראנקהייטען: הויט, האר, ווענערישע, געשלעכטס און ערעצ-ליכע קאסמעטיק. הייל מיט סיפילים מיט פאלווערסאן עהרליך האטא 606 און 914. הייל מיט עלעקטריע, עלעקטרומאגנעטיזם (ענטפערונג פון האר), בעלויכטונג פון קאנאל (אנטערסאקאפיע). שפרעכשטונדען פון 9 ביז האלב 12 און פון 5—8. זונטאג און פעטרעסאנען פון 10—2. פיר דאמען 6 בעזונדער תאר-טעציטער. 5416

Тип. М. Гамбурскій и Ко., Лодзь, Петр. 16.
Редакторъ: И. Угоръ. Издатели: Э. Гамбурскій, А. Токенбаумъ